

Upravišstvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni oddelk: Ljubljana, Seien-
burgova ul. 4. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri poš. ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842. Praga čisto 78.180.
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za tuzemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopis se ne vračaja.

Ob poljskem narodnem prazniku

Danes obhajajo Poljaki svoj največji narodni praznik, dan osvobodjenja. Poljakom je 11. november enako svet, kakor Čehoslovakom 28. oktober ali nam 1. december. Vsi ti dnevi nas spominjajo, koliko truda, nezlomljive volje in neizmernih žrtev je bilo treba, da smo dosegli svojo svobodo, neodvisnost in zedinjenje.

Poljska je bila v prejšnjih stoletjih velika in mogočna država, ki je često igrala vodilno vlogo v evropski politiki. Oslabila so jo neprestana notranja trenja, zaostrena še po nesposobnosti in kratkovidnosti vladajočega stanu, uničila pa grabežljivost sosedov, ki so si pozeleli naravnega bogastva poljske zemlje. Propadu je bila zapisana kraljevina Poljska že takrat, ko je po smrti zadnjega Jagielonce, Zigmunda Avgusta proti koncu 16. stoletja kot posledica medsebojnih trenj v najvišjem plemstvu postala volilna kraljevina. Iz eneskega razloga je nastal zloglasni »liberum veto«, ki je dajal vsakemu plemiču, članu državnega zbora, pravico protesta, tako da je moral biti vsak sklep soglasen in je lahko en sam protiven glas onemogočil še tako važen in koristen ukrep za državo.

Na ta način je Poljska bolj in bolj slabšala, dočim so se tri glavne sosesde — Avstrija, Prusija in Rusija — pod trdimi absolutističnimi režimi močno krepile. Razumljivo je, da si je vsaka od njih postavila za cilj prikleniti Poljsko na sebe in jo vpreči v svoj voz. Pri vsakokratni volitvi novega poljskega kralja je skušala vsaka od treh sosed spraviti na prestol svojega kandidata. Kadarkoli se je pokazala nevarnost, da bi utegnil poljski državni zbor sprejeti kak sklep, neprijeten tej ali oni sosedu, je ogrožena vlada vedno znala najti kakega plemiča, ki je proti sklepu vložil svoj veto in ga na ta način onemogočil. Uvidevni in dalekovidni poljski domoljubi so sicer spoznali veliko nevarnost, ki preti državi zaradi takih razmer in njihovega prizadevanja se je res posrečilo, da je bila dne 3. maja 1791. sprejeta nova ustava, ki je ukinila nekatere prevelike privilegije plemičev in dala precejšnje politične pravice tudi meščanskemu stanu. Bilo pa je že prepozno. Poljska je bila že tako oslajena, da se ni mogla več učinkovito upreti, ko so ji Rusija, Prusija in Avstrija razdelile med seboj in jo kot samostojno državo brisale iz evropskega zemljevida.

Od takrat dalje so se neprestano navišali oburni poskusi zavednih Poljakov, da bi zopet osvojili svojo domovino. Upor je sledil upor, kri je tekla v potokih in na poljski sinovi poljskega naroda so morali na morišča v ječe in izemstva. Na bolj znani sta novembraška vstaja l. 1830. in januarska l. 1863. Obe sta se ponesrečili in po vsaki je bilo življenje za Poljake še bolj grenko. Oni pod Avstrijo so si s časom znali priboriti znosnejši položaj, ker je Dunaj rabil njihovo podporo ali vsaj nevtralnost v boju proti drugim slovanskim narodom bivše monarhije. Življenje Poljakov pod Rusijo in Prusijo pa je bilo skoraj brezupno, in to ne le v političnem in nacionalnem, marveč tudi v gospodarskem pogledu.

Kakor za Čehoslovake in Jugoslovence, je pomenila svetovna vojna tudi za Poljake zgodovinsko možnost, da uresničijo svoje nacionalne ideale. Položaj se je bil razvil tako, da so bili potrebni obema velikima vojskovočima se taborama. Tako so jim Rusi obetali avtonomijo, Avstrija in Nemčija pa celo popolno samostojnost, samo da bi bil kralj kak Habsburžan ali kak drug od centralnih sil doloceni princ. Avstrija je tudi dovolila, da je Pilsudski s svojimi legijami kot poseben poljski oddelk nastopal v sklopu njenih armad. V Berlinu in na Dunaju pa so Pilsudskega očitno podcenjevali, kajti njemu niti od daleč ni bilo v mislih, da bi podprl centralne sile, marveč si je postavil za cilj popolnoma svobodno Poljsko. To se je pokazalo zlasti takrat, ko sta Avstrija in Nemčija pod pritiskom razmer l. 1917. res proglasili nekako svobodno Poljsko pod svojim protektoratom. A Pilsudski tej državi ni hotel prisiči zvestobe, tako da je moral romati v nemške zapore.

Prišlo pa je tudi za Poljsko osvobodilno leto 1918. Pilsudski se je vrnil iz magdeburske ječe in postal v novembru prvi šef obnovljene Poljske.

Od takrat se država razvija krepko in smotno. V vseh pogledih kaže ogromen napredek. Zlasti pa imponira tujcu in navdaja vsakega Poljaka s ponosom, kar je država naredila s svojim morjem, do katerega je dobila dostop po slovitem »koridorju«. Mala ribiška vasica Gdynia se je v dobrih desetih letih spremenila v veliko, moderno pristaniško mesto z nad 50.000 prebivalci. Duša nove države je vse do svoje smrti ostal Pilsudski, čeprav se je bil že kmalu po svojem povratku v domovino

KONFERENCA RIMSKEGA BLOKA Danes se sestanejo na Dunaju zunanji ministri Avstrije, Madžarske in Italije

Dunaj, 10. novembra. ob. Ob priliki današnjega prvega sestanka predstavnikov držav rimskega bloka poudarjajo v tukajšnjih političnih krogih, ki so z uradnimi v najožji zvezi, da se bodo sklepi dunajske konference rimskega bloketa nanašali predvsem na poudarek še ožjega sodelovanja vseh treh zaveznikov držav na zunanje-političnem, gospodarskem in kulturnem polju. Razširjenje rimskih protokolov na druge srednjeevropske države za sedaj ne prihaja v poštev. Rim, Dunaj in Budimpešta se bodo le v toliko sporazumeli, da bo vsaki izmed treh držav na prosti dano, da zase in povsem neobvezno za ostala dva zaveznika sklepa dvostranske gospodarske pogodbe s sosedu, in sicer po vzgledu avstrijsko-čehoslovškega trgovskega dogovora, kot celota pa se rimski trikot ne bo vezal z nobenim drugim srednjeevropskim blokom. Vendar pa je zblizanje posameznih držav rimskega bloka z nekaterimi posameznimi srednjeevropskimi državami razumeti po italijanskem pojmovanju teh dvostranskih dogovorov tudi zunanje-politično in ne samo gospodarsko. Potreba po zblizanju s sosedu bo sicer uradno poudarjena, vendar pa bo vsaki izmed treh sodelujočih držav popolnoma svobodno dano, da poišče sebi in svojim interesom najprimernejša pota.

Nov trgovinski sporazum med Avstrijo in Italijo

Prvi rezultat Cianovega obiska je bil ta, da je bil danes sklenjen nov trgovinski sporazum med Italijo in Avstrijo, ki predstavlja prav za prav dopolnilo k že obstoječi pogodbi. Po novem sporazumu je Italija pristala v korist avstrijske industrije na velike carinske ugodnosti in premije, tako da se izvoz avstrijskega industrijskega blaga kljub 40 odstotni devalvaciji italijanske lire ne bo zmanjšal. Pravijo, da bo Italija sklenila tak sporazum tudi z Madžarsko.

Uradni komunikacije o Cianovih razgovorih

Avstrijska uradna agencija je objavila nocoj tole poročilo: Včeraj in danes so se vršili med italijanskim zunanjim ministrom Ciano, zveznim kancelarjem dr. Schuschniggom in državnim tajnikom v zunanjem ministru Schmidtom razgovori, ki so potekali v prijeteljskem duhu in ki so se nanašali na razlaga vprašanja, ki so se neposredni zvezi med Italijo in Avstrijo in s trgovinskiimi pogajanjimi, ki so se v zadnjem času vršila in se tako srečno zaključila. Vrh tega so bili razgovori posvečeni pripravi na konferenco zunanjih ministrov držav rimskega bloketa, ki se prične jutri, ko prispe na Dunaj madžarski zunanji minister Kanya.

Kanya odpotoval na Dunaj

Budimpešta, 10. novembra. w. Zunanji minister Kanya je danes ob 15.30 odpotoval na Dunaj. Pred svojim odhodom je imel še daljši razgovor z ministri predse-

kom Daranyijem o političnih in gospodarskih vprašanjih, ki se tičejo Madžarske in ki so v zvezi z dunajsko konferenco.

Kaj pričakujejo v Rimu od dunajske konference

Rim, 10. novembra. o. Politični krogi, ki so svojo pozornost koncentrirali na dunajsko konferenco držav vezanih po rimskih protokolih, zatrjujejo, da bodo na Dunaju sprejeti naslednji sklepi: Italija Avstrija in Madžarska morajo še bolj utrditi svoje medsebojne politične in gospodarske sporazume, hkratu pa tudi odstraniti vse težave, s katerimi se je treba boriti pri obnavljanju normalnih trgovinskih zvez z ostalimi podunavskimi državami. Italija, Avstrija in Madžarska se bodo v to svrhu poslužile takih sredstev, da bodo omogočile v čim večji meri politično zblizanje in gospodarsko sodelovanje s temi državami. Predvsem si bodo izgovorile vsaka zase popolno svobodo, da se sporazumejo z ostalimi podunavskimi državami glede ureditve vseh onih vprašanj, ki jih smatrajo v sedanjem trenutku za najbolj pomembna. V zvezi z vsem tem je značilno, da italijanski listi sprejemajo madžarski demanti, da Horthy v kratkem službeno ne bo obiskal Mussolinija.

Zblizanje Avstrije in Jugoslavije

Pariz, 10. novembra. b. »Paris Soir« objavlja daljši komentar k sestanku rimskega bloketa na Dunaju in je mnenja, da pomeni ta sestanek višek diplomatskih obiskov, ki so si v zadnjem času zelo naglo sledili v srednji Evropi. Njegov namen je poizkus novega grupiranja srednje evropskih držav na osi Rim-Berlin, kakor je to željo izrazil tudi Mussolini v svojem milanskem govoru. Države rimskega bloketa sicer ne predvidevajo za sedaj nikakršnega razširjenja rimskega bloketa in poizkusov zblizanja tega bloketa kot celote s katerim drugim srednje evropskim blokom kot celote, pač pa se bodo vse tri posamezne države posebej vezale odselej v Podunavju na vse strani z gospodarskimi in tudi političnimi dogovori. Pisec članka misli, da bo italijansko-jugoslovensko zblizanje v kratkem sledilo tudi zblizanje med Avstrijo in Jugoslavijo.

Sklicanje velikega fašističnega sveta

Rim, 10. novembra. w. Mussolini je sklical veliki fašistični svet za sredo ob 22. uri. Seja bo posvečena tudi proslavi zmage nad gospodarsko blokado 50 držav za časa abesinske vojne. Na seji bo najbrže tudi italijanski zunanji minister grof Ciano poročal o svojem potovanju na Dunaj in Budimpešto.

Kaj hoče Budimpešta

Madžarska se ne navdušuje za izboljšanje odnošajev z državami Male antante, kakor želi to Italija, in stopa vedno bolj na nemško stran

Budimpešta, 10. novembra. b. V tukajšnjih političnih krogih zatrjujejo, da ni madžarski zunanji minister Kanya nič kaj navdušen odpotoval na Dunaj. Zaradi tega kažejo v teh krogih veliko skepso glede rezultatov dunajskih posvetovanj držav rimskega bloketa, v katerem igra Madžarska vlogo večnega nezadovoljence. To pa samo zaradi nesrečne revizije mirovnih pogodb, ki je, kakor znano, osnova vse madžarske vojne politike. Zato seveda Madžarski nič kaj ne diši možnost izboljšanja odnošajev in ožjega sodelovanja z državami Male antante, proti katerim je Budimpešta že od vsega početka zelo bojno razpoložena.

Oborožila bi se rada

Prav za prav v tukajšnjih političnih krogih ne prikrivajo, da bi navzile vsemu bilo vendarle mogoče najti osnovo sodelovanja tudi z državami Male antante, toda seveda le pod nekimi najnujnimi pogoji, med katerimi pa po njihovem mnenju na prvem mestu priznanje medsebojne enakopravnosti, pod čimer si seveda predstavljajo pravico do ponovne oborožitve. V Budimpešti mislijo, da more v sedanjem položaju brezpogojno podpirati to madžarsko tezo na mednarodnem polju samo Nemčija, katere zblizanje z rimskim blokom zato tu prisrčno in z največjimi simpatijami pozdravljajo. V tem zblizanju vidi sedaj Madžarska najboljšo garancijo za uveljavljanje svojih revizionističnih težej v primeru, da bi Italija

umaknil z mesta formalnega šefa države.

Ob današnjem narodnem prazniku želimo tudi mi iz Jugoslavije, zlasti Slovenci, ki nas vežejo s poljsko republiko živahni kulturni stiki, da bi se Poljska notranje in zunanje bolj in bolj krepila, ne le na svojo korist, marveč tudi na korist vsega Slovanstva.

lija zaradi svojih posebnih interesov le preveč silila Avstrijo in Madžarsko v zblizanje z državami Male antante. Madžarska bi se v tem primeru še bolj naslonila na Nemčijo, kateri se je v zadnjem času itak že zelo močno približala in s tem seveda oddaljila od Italije.

V tukajšnjih političnih krogih so zaradi tega prepričani, da bi se razmerje Madžarske do držav rimskega bloketa takoj ohladilo, čim bi na sedanjih dunajskih konferenci Italija potiskala preveč v ospredje zblizanje z Male antanto, pa četudi samo na gospodarskem polju, istočasno pa potiskala v

Konferenca bivših bojnikov v Rimu

Rim, 10. novembra. AA. V Rimu se je vršila mednarodna konferenca organizacij bivših bojnikov, na katero so prispele delegacije iz Anglije, Francije, Zedinjenih držav Italije, Nemčije, Avstrije, Jugoslavije, Grčije, Bolgarije, Čehoslovake, Poljske in Rumunije. Konferenca se je vršila v okviru slavnosti o priliki otvoritve novega doma invalidov. Na včerajšnji seji konferenca je vodja nemške delegacije vojvoda Koburški predlagal, naj se ustanovi mednarodni odbor bivših bojnikov. Konferenca je sprejela ta predlog z velikim odobravanjem in so bili glede njega po kratki debati sprejeti tudi še nekateri konkretni sklepi.

Vodja jugoslovanske delegacije bivših bojnikov Stefanović je pred odhodom iz Italije poslal predsedniku združenja italijanskih bivših bojnikov de la Croixu brzojavko, v kateri pravi: Jugoslovanska delegacija odnaša lepe spomine z manifestacij v Rimu, pri katerih je sodelovala, in na prisrčni sprejem, ki so ji ga priredili italijanski bojovniki. Ko zapuša vašo lepo državo, vam pošilja prijateljske pozdrave in se vam prisrčno zahvaljuje.

ozadje madžarsko »življensko« vprašanje — revizijo mirovnih pogodb.

Glede ponovne oborožitve Madžarske pa so tu mnenja, da bi se utegnil pojaviti za to ugoden moment v zvezi s pristankom Madžarske na pobijanje komunistične propagande in s tem z vključitvijo Madžarske v nemški protisovjetski blok. V tem pogledu je zanimiv članek vladnega lista »Magyarság« ki poudarja med drugim: Razen, če se ne zgodi čudež, bi se vse naše sanje o mirni reviziji spodtaknile ob strašni stvarnosti. Po preizkušnji poslednje svetovne

Negotovost v Berlinu

Odmevi dunajske konference držav rimskega bloketa in Beckovega londonskega obiska v Berlinu

Berlin, 10. novembra. b. Obisk italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana na Dunaju in potovanje poljskega zunanjega ministra Becka v London sta dva dogodaka, ki sta v tukajšnjih političnih krogih zbudila veliko pozornost. Beckov obisk pa tudi vznemirjenost. Glede Ciana prihaja tu in tam do izraza mala bojazen glede njegovih pravih namenov na Dunaju, posebno pa glede obsega njegovih razgovorov z avstrijskimi odgovornimi krogi, ker bo treba šele po sklepih konference držav rimskega bloketa presoditi, v koliko se tu ni morda pojavil kak razvoj v škodo Nemčiji. Očitno velja ta negotovost predvsem nedavnim govoricam, ki so se pojavile v zvezi z znanim obiskom voditelja avstrijskih legistimov Wiesnerja v Rimu in z govoricami o možnosti restavracije habsburške monarhije. Znano je, da med Italijo in Nemčijo ob priliki Cianovega obiska v Berlinu ni prišlo do nikake prave povezanosti med obema državama glede srednje Evrope, temveč sta si obe samo nekako razdelili to področje v dve vplivni območji, v katerih pa vsaka zase želi ohraniti povsem proste roke.

Beckovi sestanki v Londonu

Na dnevnem redu so bili tudi vojaški razgovori — V avdienci pri kralju Edvardu

London, 10. novembra. a. Poljski zunanji minister Beck je imel danes dopoldne razgovor s predsednikom vlade Baldwinom. V njegovem spremstvu je bil njegov kabinetni šef grof Ljubienski. Beck je nato odšel v zunanji urad in nadaljeval razgovore z zunanjim ministrom Edenom. Govorila sta baje tudi o židovskem priseljevanju v Palestino in o splošnih problemih evropske varnosti. Opoldne je bil poljski zunanji minister v avdienci pri kralju Edvardu VIII., ki ga je obdržal pri kosilu.

Dasi se o vsebini današnjih in včerajšnjih Beckovih razgovorov z zunanjim ministrom Edenom in premierom Baldwinom ni moglo nič konkretnega izvedeti, se vendarle domneva, da so poleg splošnih in nekaterih posebnih evropskih vprašanj na dnevnem redu tudi vojaški razgovori. To domnevo potrjuje okoliščina, da so se snočnje večerje na čast Becku udeležili razen Edena, Nevilla Chamberlaina in lorda Halifaxa tudi mnogi vojaški strokovnjaki, tako

vojne je jasno, da nam nihče ne bo nič dal samo zaradi naših lepih oči. Ako ostanemo šibki, bomo v primeru poraza plen naših sovražnikov, v primeru zmage pa plen naših prijateljev. Zato moramo biti močni zaradi nas samih.

Eckhardt o osnovah madžarske zunanje politike

Budimpešta, 10. novembra. b. Vodja malih poljedelcev, poslanec Tibor Eckhardt, je imel v Keckemetu govor, v katerem se je dotaknil osnov madžarske zunanje politike v zvezi z zasedanjem rimskega bloketa na Dunaju, o katerem je dejal, da zasleduje troje ciljev: 1. Vzpostaviti madžarske enakopravnosti. 2. Zajemljanje človeških pravic vsem Madžarom izven mej lastne domovine. 3. Revizijo mirovnih pogodb z mizoljubnimi sredstvi. Eckhardt se sviril pred prenatrpanim postopanjem glede revizionizma, češ, da je previdnost v tem vprašanju zelo na mestu.

Negotovost v Berlinu

Odmevi dunajske konference držav rimskega bloketa in Beckovega londonskega obiska v Berlinu

Se večjo negotovost pa kažejo tukajšnji politični krogi glede Beckovega londonskega obiska, kateremu hoče časopisje znanjati ves njegov pomen, kar dokazuje precejšnja nervoznost nemških političnih krogov. Zanimivo je, da skušajo nemški listi prikazati Beckovo pot v London kot ponovno odvrnitev od pred kratkim obnovljenega sodelovanja s Francijo, dočim francoski listi zatrjujejo baš nasprotno, da je namreč Beck odšel v London samo zato, da še bolj utrdi povezanost Poljske in njene zunanje politike z obema zapadnima velisilama.

Veliko vznemirjenost kažejo nemški listi tudi glede Gdansk, ker pač slutijo, da bo tudi to vprašanje tvorilo enega izmed glavnih predmetov londonskih razgovorov. Da bi pa svojo vznemirjenost prikrili, poudarjajo vsi brez izjeme, da se Eden prav gotovo ne bo spuščal z Beckom v razgovore o posameznih »manj pomembnih vprašanjih«, še najmanj pa o Gdanku, kjer je položaja Poljske po mnenju nemškega tiska prav v zadnjem času močno porušena.

Mussolinijeva druga ponudba Angliji

Predlog za sklenitev gentlemanskega sporazuma med Italijo in Anglijo, je napravil v Londonu ugoden vtis

London, 10. novembra. k. Novi londonski lordmajor je priredil eno politično večerjo, ki so se je udeležili tudi Baldwin, Eden, Macdonald, Runciman, člani diplomatskega zbora in drugi ugledni politiki. Eden, Baldwin in Runciman so imeli pomembne govore, v katerih sta se zlasti poslednja dva dotaknila tudi italijansko-angleških odnošajev predvsem z gospodarskega in političnega vidika. Baldwin je v svojem govoru rabil celo iste besede ki jih je dan poprej izrekel Mussolini poročevalcu »Daily Maila« ter izrazil svoje zadoščenje, da je bila sklenjena trgovinska pogodba med Italijo in Veliko Britanijo, kakor tudi prepričanje, da bo ta pogodba še največ pripomogla k izboljšanju odnošajev med obema državama.

V ostalem je izrazil Mussolinijev predlog za sklenitev enostavnega gentlemanskega sporazuma med obema državama, s katerim naj se uredi položaj na Sredozemskem morju v Angliji splošno pozornost. Mussolinijev predlog je sprejel kakor predlog za lokalizacijo sredozemskega problema. Kakor znano, je prvo Mussolinijevu ponudbo, ki je bila izrečena v milanskem govoru, Eden v svojem ekspresno oddanem. Preteklo je otlje, šele 8 dni. Sedaj je Mussolini nastopil

nenadoma z drugim predlogom, kar velja za neporoden doaz, da se je situacija v zadnjih 8 dneh docela preokrenila. Italija je morala povsem spremeniti svoje stališče. Predlog za sklenitev sredozemskega sporazuma, s katerim naj bi se izpopolnil zapadno-evropski pakt, je Anglija odbila. Italija je namreč za svoje sodelovanje na lokarnski konferenci stavila pogoj, da se pogajanja o rimskem vprašanju razširijo tudi na sredozemske probleme, da bi se tako predvsem uredili tudi italijansko-angleški odnošaji. S tem bi se olajšala tudi italijanska akcija za priznanje abesinske aneksije mimo Zeneve. Eden je odločno nastopil tudi proti tej Mussolinijevi tezi. Sedaj ka je Mussolini izkoristil Edenovo izjavo, da med samo Anglijo in Italijo ni ničakega direktnega spora, temveč le med Italijo in Društvom narodov, ki se mu pa Anglija ne more odreči, temveč bo skušala še čimbolj ojačiti ugled Zenevske ustanove. Mussolini je tako umaknil svoj prvi predlog in svoje rezerve ter ponudil Angliji neposredno svoj gentlemanski sporazum, ki bi se pa omejil samo na vzajemno dobrohotno izjavo in bi ne prišel do izraza v protokolirani pogodbi.

Hetmanova palica za Rydz Smiglyja

Slovesna izročitev maršalske palice generalu Rydz Smiglyju v Varšavi

Varšava, 10. novembra. a. Zgodovinsko svečanost izročitve maršalske palice generalu Rydz Smiglyju so opravili danes, na poljski narodni praznik izrednim sijajem in ob velikem ljudskem navdušenju. Že zarana je ogromna množica napolnila ulice, ki vodijo v glavno ulico, po kateri je imel Rydz Smigly oditi v kraljevski dvor. Svečanost se je vršila ob 15. v veliki zgodovinski dvorani dvorca v navzočnosti vlade, cerkvenih in vojaških dostojanstvenikov in odposlanstev vseh polkov z zastavami.

Predsednik Moscicki je izročil maršalsko palico slavljencu med zvoki nacionalne himne. 20 topovskih streljav pa je razglašilo svečano dejanje. Predsednik Moscicki je v svojem govoru dejal med drugim, da palica ni samo znamenje največjega vojaškega čina. Sedanjí dogodki opravičujejo mnogo globlji

pomen tega čina. Maršal Rydz Smigly naj povelje Poljske v sijajno bodočnost. V svojem odgovoru je maršal Rydz Smigly izjavil, da ne bi bil vojak, če ga ne bi globoko ganilo, ko mu glavni poveljnik vojske izročila maršalsko palico pred zidovi, ki so pričez nekdanje poljske veličine, v navzočnosti zmagovalnih zastav vojnih tovarišev, ki so z njimi izvedli velika povelja tvorca neodvisne poljske države maršala Piłsudskega.

Nato je imel krajši govor poljski primas, kardinal Hlond, ki je poveljeval zaslugi maršala Rydz Smiglyja, pristavljajoč, da je maršalska palica znamenje viteškega duha poljskega naroda. Na koncu so predsednik vlade Składkowski in drugi govorniki v svojih govorih čestitali maršalu.

Viharni dnevi Madrida

Borba za posest španske prestolnice se nadaljuje z vso srditostjo — Počasno napredovanje nacionalistov

Pariz, 10. novembra. o. Agencija Radio je prejela iz nacionalističnega glavnega stana v Salamanci poročilo, da nacionalistična vojska le polagoma prodira v Madrid, ker ga delavski milicijski branijo z vso odločnostjo. Na drugi strani se general Varela trudi, da bi čimbolj prizanesel mestu in zlati njegovim znamenitejšim stavbam in palačam. Ogorčeni odpor milicijskih vojakov je imel le ta uspeh, da so imeli branitelji pri zadnjih bojih hude izgube. Delavci niso sposobni za borbo na nož. Dva angleška zdravilnika, ki so ju nacionalisti ujeli v nešči ambulanti, sta izjavila, da je bilo po njunih računih v zadnjih borbah okrog Madrida ubitih in ranjenih 38.000 delavskih milicnikov.

Brezlična postaja v Jerez de la Frontera javlja: Včeraj so čete generala Varele prodrale proti središču Madrida. Uspelo jim je zasedati skoraj vse glavne ceste, ki vodijo v središče mesta, in razna važna poslopja. Vsi protinapadi vladnih čet so bili uspešno odbiti. Na raznih krajih mesta se vršijo ljuti boji, pri katerih igrajo ročne granate največji vlogi.

Okraj za okrajem

Pariz, 10. novembra. b. Po poročilih, ki so središči iz Madrida, se je nacionalistom na odseku severozapadno Madrida posrečilo vdreti v univerzitetni del mesta in neposredni bližini severnega kolodvora. Vsa severna tega mestnega dela se nahajajoča poslopja so v rokah Francovih čet. Po najnovejših poročilih pa je tudi severni kolodvor skupno z bivšo kraljevo palačo v nacionalističnih rokah. Francove čete so se potemtakem približale v tem delu centru mesta na en sam kilometer. Čete generala Varela so po prodrlje že do znanega mostovja v centru, kjer so se sedaj razvili veliki poulični boji z vladnimi milicijami. Tudi v jugozapadnem delu mesta Yserias so nacionalisti prodrli že do mostov Segovia in Toledo. V južnem delu mestne sredine pa so nacionalisti zasedli kolodvor de las Delicias. Najhujši boji pa so se včeraj ves dan vodili v zapadnih delih mesta, kjer so vladni milicijci utrpeli velike izgube.

Vsa predmestja zasedena

Pariz, 10. novembra. b. Dasi si vesti, ki prihajajo iz Madrida, precej nasprotujejo, se zdi vendarle gotovo, da so nacionalisti zasedli do sedaj vsa madridska predmestja in da se sedaj vodijo nadaljnji boji samo še za posest mesta samega. Radio Sevilla poroča, da se zasedanje Madrida sistematično nadaljuje. Na odsekih pri Escorialu, Teruelu in Santanderju beležijo vladne čete velike izgube.

Francovo vojno poročilo

Rabat, 10. novembra. AA. Radijska postaja v Sevilli objavlja tale kćunike: Včeraj so čete generala Varele izvršile napad iz Case del Campo in ujele pri tej priliki tri oficirje in 120 vojakov. Naše kolone so prodrale na levi obali Mansanareza in naletele na hud odpor. Ulice predmestij so polne odloženega orožja. Nacionalisti so zavzeli malone vse glavne ulice, ki drže v središče mesta, kakor tudi razna važna poslopja. Nacionalistična letala so bombardirala utrdbne med tolejskim in estremadurskim mostom in bližnje mestne okraje in barikade na cestah. Med protinapadom madridskih čet ob obali reke Mansanarez so nacionalisti ujeli 11 oficirjev in 88 vojakov, več sto milicijskih vojakov pa padlo. Protinapadi madridskih čet so vsi odbiti. Na raznih točkah prestolnice so bili ogorčeni boji z bombami, kar je povzročilo hudo prelite krvi. Sovražnik se bori obupno.

Danes ob 15. so nacionalistična letala bombardirala prestolnico in povzročila med prebivalstvom hudo paniko.

V pokrajini Saragose je sovražnik skusaj izvršiti napad, je pa bil odbit. V odseku Sigüenza so nacionalisti zavzeli Senderjazz de la Torre. Na aragonskem bojišču so naše čete zavzele postojanko na Monte Calvariu in Hermite Santu Cruzu.

V okolici Madrida so operacije, ki naj očistijo madridsko okolico od sovražnikov, tako da bo prestolnica popolnoma osvobodjena, ko bo dokončno zavzeta. Po odhodu Caballera v Valencijo so se ostali člani madridske vlade zatekli v Cuneo.

Vladni komunikacije

Madrid, 10. novembra. AA. Odbor za obrambo Madrida je objavil opoldne tale komunikacije:

Danes se je nadaljeval ogorčeni topniški dvoboj, ki se je začel včeraj na vseh odsekih madridskega bojišča. Vsi napadi naoprotnih kolon so odbili z velikimi izgubami. Vladne čete so izvedle protinapade na razne točke, predvsem v smeri Villaverde. Maroške čete in tujaka legija, ki so pred tremi dnevi dosegle Casa de Campo, so sedaj obkoljene.

Napadalec nišo mogli na nobeni točki prekorajti Mansanareza. Iz te okolnosti izhaja, da niso niti kraljevski dvor, niti veseučiško naselje, niti nobena postaja prestolnice v sovražnih rokah.

Poročilo čl. poslaništva v Madridu o položaju

Praga, 10. novembra. b. Češkoslovaški dopisni urad v Pragi je bil v telefonskem razgovoru s češkoslovaškim poslaništvom v Madridu zaradi usode češkoslovaških državljanov. Poslaništvo je sporočilo, da so vsi češkoslovaški državljani v Madridu popolnoma na varnem v poslopju poslaništva, ki leži v severnem delu mesta. Topniško obstreljevanje glavnega mesta se nenehoma nadaljuje. Francova letala neprestano krožijo nad Madridom. Nekaj granat je padlo na osrednji madridski trg Puerta del Sol. O pravem položaju v mestu pa si ni mogoče ustvariti nobene prave slike, ker so okna vseh poslopj in tako tudi okna češkoslovaškega poslaništva obita z deskami.

Nova ojačenja iz Maroka

Gibraltar, 10. novembra. b. Včeraj so bile semkaj prepelane nove čete iz španskega Maroka, ki so namenjene za ojačenje Francove armade. Križarka »Almirante Cervera« je prepeljala v Algeciras mavrijske čete in velike količine strojne. Pet stražnih čolnov je med prevozom stražilo gibraltarsko morje okoli, nad križarko samo pa sta leteli dve letali, ki sta ladjo spremljali vse do luke Algeciras.

Vse zlato španske banke v Franciji

London, 10. novembra. o. Po vesteh iz zanesljivih pariških virov je predsednik madridske vlade Largo Caballero v svojem in v imenu še dveh drugih osebnosti naložil pri zavodu »Banque de France« večje množice zlata v vrednosti 10 milijard frankov. S posebno ključavo je bilo določeno, kdo lahko to zlato dvigne in izvozi iz Francije.

Vrhovnemu poveljniku Madrida, generalu Maiu, je uspelo spraviti sedaj iz španske banke še zadnje zaloge zlata, ki so jih nemudoma odpravili v Certageno, od koder jih bodo poslali dalje v Marsej in Pariz. Informirani krogi zatrjujejo, da so markisti doslej le zaradi tega tako odločno branili Madrid in prešli celo v protiofenzivo, da bi rešili še to zlato iz španske banke. Nastala je že nevarnost, da se nacionalisti polaste tudi tresorjev banke. Se le po protinapadu delavskih milicnikov, ki so vrgli nacionaliste nazaj, so tresorje banke docela izpraznili.

Francova zastopstva v Berlinu in Pešti

Berlin, 10. novembra. b. Španski poslanik v Berlinu od včerajšnjega dne dalje ne zastopa več madridske vlade temveč nacionalistično vladu v Burgosu. Na španskem poslaništvu visi od včeraj zastava španskih upornikov: rdeče-rumeno-rdeča. Med tem prihaja tudi iz Budimpešte poročilo, da je tudi tamkajšnje poslaništvo prešlo v roke Francovega poslanika in da je tudi na tem poslaništvu včeraj zaplatala zastava burgoške vlade.

Faulhaber Hitlerju

Berlin, 10. novembra. b. V zvezi z znanim razgovorom monakovskega škofa in kardinala Faulhaberja s Hitlerjem poročajo tiskajski dopisniki gdnanskega »Daniger Vorpostens«, da se je kardinal Faulhaber zaradi omogočenja sporazuma med državo in cerkvi jo zavezal v smislu sklepov konference nemških katoliških škofov v Fuldi, da hitlerjevo protisovjetsko politiko, v zameno pa je zaprosil državnega kancelarja, naj bi upošteval zahteve nemške katoliške cerkve na šolskem polju.

Pred katoliško koncentracijo v Belgiji

Bruselj, 10. novembra. b. V katoliških parlamentarnih krogih se mnogo govori o vnetem zbiranju za združenje vseh belgijskih katoliških strank, posebno flamske ljudske stranke, flamskih nacionalistov in valonskih krščanskih demokratov, pa tudi nekisti niso iz te nove kombinacije izvzeti. Namen te nove kombinacije naj bi bilo novo grupiranje sil v parlamentu, ki bi socialiste spravilo v manjšino.

Italijanske izgube v Abesiniji

Rim, 10. novembra. AA. Uradno poročajo, da znanajo izgube meseca oktobra v vzhodni Afriki 125 častnikov, podčastnikov in vojakov. Od teh jih je 34 padlo med policijskimi boji, štirje so podlegli ranam, 91 jih je umrlo za različni boleznimi.

Beleške

Še o čestitkah dr. Kramerja

»Slovenec« je zopet enkrat v zagati, iz katere ne ve izhoda. Pretekli teden se je močno razburil, ker je bilo v glasilu JNS »Jugoslovenskem glasniku« objavljeno, da je dr. Kramer po zadnjih občinskih volitvah v Sloveniji čestital 51 županom. Ker je po »Slovenecem« zatrjevanju dobila vsa opozicija le 40 občin, bi seveda vse čestitke, kar jih je dr. Kramer poslal preko tega števila, morali prejeti župani, ki jih »Slovenec« šteje med svoje prijatelje. In res so gospodje v svoji notici zatrjevali, da so njihovi pristasi užaljeni ali vsaj presenečeni, ko so dobili čestitke od dr. Kramerja. Povezali smo jih nato, naj navedejo ime ene takega župana, ki jih mora biti okrog 20, ako je položaj tak, kakor ga je slikal »Slovenec«. Doselej niso prišli na dan še z nobenim imenom, kar je pač najboljši dokaz, da se od gg. županov, ki so prejeli čestitke, nobeden ne smatra za »Slovenčevca«.

Stojadinovičeva vlada in hrvatsko vprašanje

Ministra Gjura Janković in dr. Behmen, ki se nahajata na vilinski turneji po hercegovskem delu primorske banovine, sta imela v nedeljo shod v Bijelem polju. Minister Janković je med drugim rekel:

»V našem političnem življenju zeva že dolgo let velik prepad, ki ga je treba premistiti. Mislim na hrvatsko vprašanje. Po vseh znakih smemo soditi, da bo to vprašanje urenila samo današnja vlada z dr. Stojadinovičem na čelu, ki bo preorala nedogledno polje jugoslovenske konsolidacije in to polje zasedla s cvetjem bratske slege in ljubezni.«

Šefi združene opozicije so zadovoljni

Šefi srbijanskega dela združene opozicije nadaljujejo vsak dan svoje sestanke in svoja posvetovanja. Po včerajšnjem sestanku v stanovanju Ljube Davidovića jih je počakalo večje število političnih poročevalcev, ki so jih prosili, naj jim povedo o svojih posvetovanjih in o svojih pogledih na politično situacijo. Odgovori so bili dosti lakonični. Glasili so se takole:

Miša Trifunović: »Ničesar vam nimam povedati. Situacija se razvija ugodno.« Ljuba Davidović: »Z dosedanjim potekom smo zelo zadovoljni. Pričakujem še nadaljnjih poročil. Za sedaj vam ne morem več povedati.«

G. Davidovića so nato še vprašali, kaj pravi k izidu občinskih volitev v drinski banovini. Tudi na to vprašanje je g. Davidović le kratko odgovoril: »Jaz sem popolnoma zadovoljen.«

Hrvatski križarji o občinskih volitvah

»Slovenec« poroča, da je vodstvo znane križarske organizacije na Hrvatskem razposlalo za občinske volitve svojim odsekom naslednja navodila:

Križarska društva se ne morejo in ne smejo mešati v nikake politične posle, torej tudi ne v občinske volitve. Križarji kot državljani lahko izvrše svojo državljansko pravico, tako društva kot taka se ne smejo mešati v nikake politične posle in se v njih tudi ne sme voditi nobena agitacija. To je potrebno poudariti posebno sedaj, ko so po deželi občinske volitve in morejo priti do izraza razne krajevne razprtije.

Taka so v glavnem navodila, ki so jih prejela hrvatska križarska društva. Ni jim kaj ugovarjati. Verjamemo tudi, da se bodo za enkrat izjavila, kajti hrvatski klerikali pri občinskih volitvah nikjer nimajo svojih kandidatnih list. Ali bi bila enaka navodila dana tudi v nasprotnem primeru, o tem pa močno dvomimo.

Zanimive politične pravde

Pred okrajnim sodiščem v Gornjem gradu so se pretekli petek 6. t. m. vršile tri zanimive razprave. Poslanec Rudolf Pevec, ki je, kakor znamo, po aritmetiki volilnega zakona s 310 glasovi dobil mandat gornjegrajskega sreza kot zastopnik Mačkove liste, a je danes med odličnimi parlamentarci JRZ, je tožil gospode župana Matija Goričarja in učitelja Dušana Spindlerja iz Mozirja ter uradnika Vencislava Znidaršiča iz Šmihela nad Mozirjem radi razžaljenja časti.

Kakor znamo, je gospod Pevec razvil v dobi občinskih volitev v moziškem okraju jako živahno delovanje. Na nekem političnem sestanku v Mozirju 23. septembra je na nečuten način napadel učitelstvo z lo-povi, ki širijo komunizem, nič ne delajo in za katere ima že pripravljene vagonce, da jih ekspidira v Macedonijo. Prisotni učitelj Spindler je gospoda poslance praznoročno zavrnil in pri tem obudil nekaj zgodovinskih spominov o gospodu Pevecu. V Mozirju se je zagnal gospod Pevec zlasti proti županu Matiji Goričarju, ki je s svoje strani dodal nekaj prispevkov k življenjskijsu gospoda poslance. Na zgornjem omenjenem sestanku si je gospod Pevec privoščil tudi primorskega rokaja uradnika Vencislava Znidaršiča in njegovo ženo. Tu se je polonica končala na moziškem trgu, kjer je gospod Znidaršič 11. oktobra gospoda poslance javno oklofutil.

Posledica vseh teh dogodkov so bile na eni strani tožbe napadenih oseb proti gospodu poslancu, ki pa še počivajo v arhivi imunitetnega odbora narodne skupščine, in tožbe g. Peveca proti gg. Goričarju, Spindlerju in Znidaršiču radi razžaljenja časti. Razprava, ki je trajala ves dan, Gospoda Goričar in Spindler sta nastopila za svoje žalitve dokaz resnice in se bo o tem ponovno razpravljalo. G. Znidaršič je bil pogojno obsojen. Plačati bo moral 200 Din, če v teku enega leta svoje dejanje ponovi. Obtožbenec je branil g. dr. Ervin Mejak. Navzroč je bil tudi poslanec Pevec sam, ki je tekom razprave opravičeval svoj napad na učitelstvo izjavo, da ima on kot poslanec povsod svobodno besedo, da lahko ljudstvu vse pojasni, kar hoče. Dokaz resnice, ki sta ga nastopila gg. Spindler in župan Goričar utegne biti jako zanimiv in bomo o nadaljnjem poteku pravde seveda poročali.

Sprejemi diplomatov pri predsedniku vlade

Beograd, 10. novembra. p. Ministrski predsednik dr. Stojadinović je sprejel danes papeškega nuncija Pelegrinetti in albanskega poslanika Raufa Finita.

Od peklenskih muk do zdravja potom Togal tablet.

Togal tablete so sredstvo v mnogih primerih preizkušeno zoper: revmatizem, ishlas, protin, hrip, živčne bolezni, glavobol in boleznih prehlada.

Togal učinkuje dobro in je neškodljiv za želodec in ostale organe v predpisanih dozah. Togal pomaga, poskusite tudi Vi Togal tablete. Poskus bo tudi Vas prepričal.

Togal tablete pomagajo izločevati sečno kislino. Dobivajo se v vseh lekarnah. Reg. S. br. 17661 od 3. X. 1933.

Vilderjeva izjava o razgovorih opozicije

Včerajšnje »Vreme« je priobčilo daljši dopis svojega zagrebškega dopisnika o »stališču dr. Mačka in beograjske opozicije v vprašanju sporazuma«, v katerem objavlja tudi izjavo, ki jo je dal Večeslav Vilder o dosedanjih razgovorih združene opozicije. Večeslav Vilder pravi v tej izjavi, da se prvi razgovori združene opozicije najprej sploh niso dotikali bistva problema. Šlo je le za »čista načela«, za »vprašanje sporazuma glede osnov državne ureditve«. Š temi osnovami je prišla v Zagreb beograjska združena opozicija. V razgovorih o sporazumu so se postavljale naslednje tri točke:

1. Dosedanja ureditev države, brez ozira na to, ali je bila dobra ali ne, so je vselej izvršila brez sodelovanja Hrvatov in zato ne odgovarja onemu razpoloženju Hrvatov,

ki je potrebno, da bi tudi oni smatrali to državo za svojo. Potrebno je tedaj ustvariti sporazumno osnovo državne ureditve, pri kateri bodo tudi Hrvati sodelovali kot enakopraven faktor.

2. Ta osnova, kot rezultat sporazuma, se mora ustvariti na osnovi sporazuma, ki bi ga odobrila večina Hrvatov, večina Srbov in večina Slovencev, to se pravi, da ne bo ne majorizacije ne kvalificiranja večine. Potrebno je tedaj ustvariti položaj, ki bi ga nihče nobenemu ne vsilil.

3. Sporazumno je treba ustvariti postopek, po katerem naj sploh pride do meritorne razprave o bistvu problema, o uredivi države po tem načelu med kompetentnimi faktorji.

Knez namestnik Pavle odpotoval v London

London, 10. novembra. AA. Nj. Vše. knez namestnik Pavle se pripelje v eredo ob 17. v London. Prebil bo nekaj časa pri vojvodi in vojvodinji Kentki. V jugoslovaških krogih izjavljajo, da bo obisk čisto zasebnega značaja, vžle temu pa je verjetno, da bo Nj. Vše. knez namestnik Pavle izrazil svoje bivanje za obiske pri raznih uglednih osebnostih v Londonu. Tudi britanski politični krogi posvečajo obisku kneza Pavla veliko pozornost.

Nj. Vel. kraljica Marija v Rosandićevem ateljeju

Beograd, 10. novembra. AA. Nj. Vel. kraljica Marija se je danes dopolne ustavila v ateljeju kiparja Rosandića in se dalj časa pomudila z ogledovanjem njegovih del.

Jugoslovenska vojaška grobnica pri Solunu

Beograd, 10. novembra. p. Svečanosti ob priliki blagoslovitve nove grobnice padlih vojakov na jugoslovenskem pokopališču Zejtinliku pri Solunu se bosta udeležili tudi delegaciji Narodne skupščine in senata. Skupščinsko delegacijo bo vodil podpredsednik Franjo Markić, senatsko pa podpredsednik Milan Simonović.

Pohvala »Slovencu«

Organi nemške narodne manjšine v dravski banovini »Deutsche Zeitung« objavlja uvodnik »Slovenec« in Nemčiji, v katerem citira izveštke iz poročil »Slovenčevega« dopisnika. »Deutsche Zeitung« z zadovoljstvom ugotavlja, da so poročila »Slovenčevega« dopisnika naravnost oduševljeno pisana o prilikah in Nemčiji. Mi smo že dolgo čakali na to priznanje, ko smo čitali na eni strani poročila »Slovenčevega« dopisnika iz Nemčije, na drugi strani pa ponovne napade tistega »Slovenca« na jugoslovenske trgovinske delegacije, ki je vodila v Beogradu od 5. do 10. novembra pogajanja o okrepitvi izmenjave blaga med obema zaveznikoma deželama, je končala svoje delo. Pogajanja so zaključena z uspehom in je bil dogovor že parafiran ter stopi v veljavo 1. decembra. Češkoslovaška delegacija je nocoj odpotovala iz Beograda.

Ce pristavimo, da smo tudi mi opetovano poročali o prilikah in Nemčiji, da pa naša objektivna opažanja niso našla »milosti« v očeh celjske »Deutsche Zeitung«, smo le spopolnili karakteristično ugotovitev iz prvega odstavka...

Komunizem v Ameriki

V »Lidovih novinah« čitamo zanimivo statistiko o vplivu komunizma v Severni Ameriki. Niti z daljnogledom, niti z mikroskopom v USA ne najdeš komunistov, pravi imenovani list. Predsedniške volitve so pokazale, kako malo imajo komunisti organiziranih pristavev. V Ameriki znajo sicer od časa do časa ljudje poštno zaropoti, toda za komunizem ruskega tipa se noben vrag ne briga. Na VII. kongresu komunistične internacionale v Moskvi 1. 1935 je poročal zastopnik ameriške komunistične organizacije Browder, da šteje 35.000 članov. Leta 1930 jih je bilo 10.000. Leta 1936, ko je bilo v USA 11 milijonov brezposelnih delavcev, je število organiziranih komunistov naraslo na 48.000. Ravno tako porazne so številke iz predsedniških volitev. L. 1924. je dobil komunistični kandidat za predsednika od 29 milijonov oddanih glasov 33.361. L. 1928. je bilo oddanih pri predsedniških volitvah 36.900.000 glasov. Komunistični kandidat jih je dobil 48.770. L. 1932. je pri skupnem številu 39.800.000 oddanih glasov odnalo na komunističnega kandidata 102.991 glasov. In letos? Oddanih glasov je bilo 42.800.000. Komunisti so jih zbrali za svojega voditelja Browderja celih 81.733! V Ameriki se torej komunistične nevarnosti ni bati.

Baldwin o odnošajih z Italijo

London, 10. novembra. b. Angleški premier Baldwin je na banketu, ki ga je priredil londonski župan, »pregovoril nekaj besed o sedanjem mednarodnem položaju. Glede italijansko-angleških odnošajev je dejal med drugim: Odnosaji med Veliko Britanijo in Italijo niso divergentni, temveč se medsebojno celo izpopolnjujejo. Upam, da bo na meravana konferenca pekih velisel pomenila znaten korak naprej k splošnemu sporazumu v vseh evropskih vprašanjih. Nova vojna bi pomenila strašno katastrofo, v primeri s katero je bila katastrofa svetovne vojne prava sreča.

Schacht bo obiskal Ankaru

Berlin, 10. novembra. AA. Po uradnem poročilu pojde guverner nemške narodne banke dr. Schacht 14. t. m. z letalom v Ankaru, kjer ostane 3 dni in se bo pogajal o vprašanjih, ki so važna za trgovske slike med Turčijo in Nemčijo.

Antonescu pojde v Pariz

Bukarešta, 10. novembra. AA. »Curentul« piše, da bo zunanji minister Antonescu prve dni decembra odpotoval v Pariz.

Kralju Borisu se ni pripetila nobena nesreča

Sofija, 10. novembra. p. Dvorska pisarna Nj. Vel. kralja Borisa je izdala komunikacijo, v katerem demantira Reuterjeve vesti, da bi se bila kralj Borisu na Crnem morju pripetila kakšna nezgoda.

Nova albanska vlada

Tirana, 10. novembra. AA. Albanska agencija poroča: Nova vlada je sestavljena takole: predsednik vlade in zastopnik kmetijskega ministarstva Kokokok, zunanji minister Ekrenli Dohova, notranji minister Musa Jurka, pravosodni minister Toma Orologa, finančni minister Tao Koji, prosvetni minister Fajk Sadku.

Izmenjava blaga med ČSR in Jugoslavijo

Beograd, 10. novembra. AA. Češkoslovaško-jugoslovenska trgovinska delegacija, ki je vodila v Beogradu od 5. do 10. novembra pogajanja o okrepitvi izmenjave blaga med obema zaveznikoma deželama, je končala svoje delo. Pogajanja so zaključena z uspehom in je bil dogovor že parafiran ter stopi v veljavo 1. decembra. Češkoslovaška delegacija je nocoj odpotovala iz Beograda.

Konferenca baltiškikh držav

Kovno, 10. novembra. AA. Prihodnja redna konferenca litovskega, letonskega in estonskega zunanjeje ministra bo po določbah pakta o zblizanju med baltiškimi državami 1. decembra v Rigi.

Prevoz trupla kralja Konstantina na Grško

Florenca, 10. novembra. AA. Posmrtno ostanke pokojnega grškega kralja Konstantina in kraljice Zofije in Olge bodo odpeljali 14. novembra iz ruske cerkve v Florenci s posebnim vlakom v Brindisi, kjer jih bodo položili na grško kraljico Averof. Ladja bo odplula v Grčijo 15. novembra.

Glasovit razbojnik pobegnil iz zaporov

Negotin, 10. novembra. p. Na smrt obježen poglavar razbojniške tolpe Gjorgje Stojanović je davi pobegnil iz zaporov. Orožniki ga zasledujejo.

Vremenska napoved

Zagrebaška vremenska napoved za danes: Toplo, sicer nekoliko nestalno vreme, na jugu in vzhodu vetrovno.

Zemunska vremenska poročila: Prevladuje oblačno v vsej kraljevini z dežjem v primorski, vrbaski in drinski banovini. Temperatura je zrasla v vsej državi. Minimalna temperatura varaždin 4, maksimalna Koviljača 23 stopinj.

Zemunska vremenska napoved za danes: Prevladovalo bo oblačno z dežjem tu pa tam. Temperatura bo nekoliko padla v zahodnih krajih in na severu. Drugod bo ostala brez velike spremembe. Sonce vzhaja ob 6,29 in zahaja ob 16,14.

Dunajska vremenska napoved za danes: Večinoma oblačno, od časa do časa doh. mla.

Obletnica premirja - dan miru

Na današnji dan pred 18 leti je francoski trobentač Sellier oznanil premirje

Danes bo minilo osemnajst let, odkar je francoski trobentač naznanil svetu, da so nemški odposlanci sprejeli in podpisali težke pogoje premirja in da je s tem končano petletno prelivanje krvi. Milijoni mož v obeh taborih so z javnim navdušenjem ali prikritim zadovoljstvom pozdravili to vest, ki je bila že več kot leto dni stalni in priljubljeni razgovor v okoliših. Proboj solunske fronte je v temelju omajal mogočne pozicije osrednjih volesil. Tam, kjer se je vojna začela, tam je padel tudi odločilni udarec na tistega, ki je objestno začel in izzval strahotno klanje.

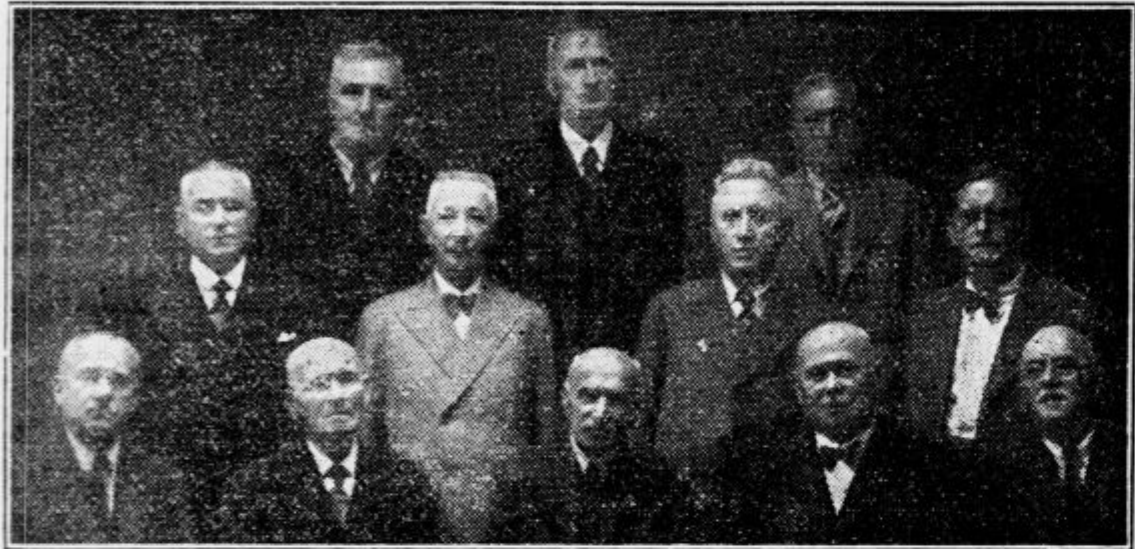
Začel se je paničen beg osvajačev iz Srbije, Francije, Rusije, Italije in Rumunije. V nekaj dneh po premirju se je zrušila in prah vsa mogočna sila neprijateljev in svet si je oddahnil. Milijon žena in mater so se zarosile oči od sreče, da je vendar prišel zaželeni konec onega strahu, ki je lahko vsak dan prinesel črno vest z morišča: Žena, nimaš več moža, mati, nimaš več sina,

deca, nimaš več očeta in rednika! Osemnajst let se že vrsti ta pomembni zgodovinski dan. Obledelo so nekako prestane grozote, zacelile so se kolikor toliko zadane rane in v življenje stopa novo pokolenje, ki mu je beseda svetovna vojna prazen zvok in ki zato tudi za dan premirja nima živga in neposrednega razumevanja. Ne bo dolgo in sodobniki nekdanjih grozot bodo v manjšini, novo pokolenje bo poznalo leta groze 1914-1918 le še iz pripovedovanj. Naglo živimo danes in dogodki polpreteklega časa tonejo v pozabo, postajajo zgodovina, postajajo gola beseda in črka, milijoni jih ne poznajo in ne občutijo več tako, kakor jih je občutil ves svet v onih nesrečnih letih.

Za naš narod pa bodo ta leta vedno spomina vredna, saj se je iz nepopisnega trpljenja rodila naša svoboda, saj smo se s trpljenjem odkupili tisočletnemu robstvu. Trobentač pred osemnajstimi leti je nam naznanil zarje Vi-dove.

Pred 19 leti: trobentač Jules Sellier je bil mož, ki je 11. novembra 1918 v compiegneskem gozdu kot vojaški trobentač oznanil konec svetovne vojne. Vendar pa tudi trobentaču miru ni bil usojen srečen konec. V juniju 1930 se je ob poletu »Grafo Zepelina« nad Besanconom preveč nagnil skoli okno, padel in se tako hudo poškodoval, da je kmalu nato izdihnil.

Štiridesetletnica učiteljskega poklica so letos praznovali gospodje, ki jih predstavlja naša slika. Širše poročilo o njihovem delovanju je že objavilo ponedeljsko »Jutro« 9. t. m. Gospodje, ki so pred 40 leti maturirali na ljubljanskem učiteljskem: Fran Mercina, Hinko Šumer, Ivan Witine, Alojz Potočnik, Franjo Mlakar, Alojz Rečelj, Franjo Grm, Miloš Grmovšek, Franjo Pristovšek in Ignacij Kaffov. Jubileja sta se udeležila tudi tedanja njihova učitelja višji šolski nadzornik v pokolu g. Fran Gabršek in poznejši ravnatelj učiteljskega g. Anton Črnivec, ki pa je kmalu po tem jubileju umrl v starosti 80 let.

Vnema slovenskega društva v Sarajevu

Sarajevo, 9. novembra. Mlado slovensko kulturno društvo »Cankar«, ki je bilo ustanovljeno v Sarajevu pred tremi leti, kaže veliko kulturno delavnost v vsakem pogledu. V tem društvu so po večini vključeni slovenski delavci in obrtniki, ki jih je v Sarajevu lepo število. Posebno aktivnost je do sedaj pokazala diletantska sekcija društva »Cankar«. Agilni slovenski diletanti so v treh letih pokazali na svojem društvenem odru celo vrsto dram znamenitih slovenskih pisateljev ter so na ta način seznanjali ne samo v Sarajevu živeče Slovence, temveč tudi ostalo meščanstvo s kulturnim življenjem in težnjami slovenske domovine.

Za prihodnjo sezono se diletanti društva »Cankar« še posebno vneto pripravljajo ter se bodo, kakor smo prepričani, tudi dostojno afirmirali v vseh sarajevski javnosti. V spomin na obletnico smrti Ivana Cankarja pripravljajo društvo slavnostno akademijo, ki ima na svojem programu tudi dramo »Kralj na Betajnovcu« od Ivana Cankarja. Dramo je za diletante režiral znani nestor režiserjev slovenskih ljudskih odrov g. Ravnikar, ki tudi živi v Sarajevu. Glavno ulogo bo igral agilni

član društva g. Marijan Telatko, ki se tudi pisateljsko udeležuje. On bo ob tej priložnosti izdal v srbsko-hrvatskem jeziku življenjepis Cankarja, da bo tako tudi najširši javnosti predložil življenje in delo velikega slovenskega pisatelja.

Na programu diletantkega odra društva so tudi drama »Detektiv Megla« od Jožka Kranica, drama Marijana Telatke »Buket križantem« in še nekaj drugih dram slovenskih pisateljev. Kulturno društvo »Cankar« ima že nad 100 članov, ki so, kakor smo že omenili, po večini profesionalni delavci, zaposleni v raznih državnih in privatnih podjetjih in ustanovah. Društvo ima svoje prostore v sarajevskem Delavskem domu, kjer so tudi oder ter dobro razvita biblioteka in čitalnica.

Blaž Arnič in njegova umetnost

V petek, 20. t. m. ob 20. priredi Blaž Arnič, eden najboljših naših cerkvenih skladateljev in najvidnejši, največ obetajoči iz mladega rodu, ob sodelovanju pomnoženega radijskega orkestra pod vodstvom dirigenta Draga Sijanca svoj drugi simfonični koncert v ljubljanski stolnici. Izmed svojih del ima Blaž Arnič tokrat na sporedu IV. simfonijsko resurrexionis, izvajal pa bo še

be in podpor, kakršnih so deležni srečnejši, z vztrajnim delom in iz čistega ognja do cerkvene glasbe že ob svojem prvem nastopu prebil do lepe, žal samo platonične zmage, zasluži, da mu vsa javnost posveti iskreno pozornost in da se njegovega koncerta v čim večjem številu udeleži.

Novice iz Prlekije

Ljutomer, 9. novembra. Volitve so za nami. Prinesle so v naše drugače mirne kraje precej razburjenja in jeze, vendar so se duhoviti po pravi preški navadi že skoro čisto pomirili. Vsakdanje življenje terja od vsakogar mnogo prizanesljivosti in dobre volje. Časi so slabi, čemu bi si jih še slabšali sami s sovraštvom? Takega mnenja so Prleki in zato ni čudež, če vidiš danes kandidate z raznih list, kako se složno sprehajajo po trgu ali sede za

Ali bi kupili kremo za kožo iz kabliča?

Krema mora biti higijenično zavita in zajamčeno čista - drugače zelo lahko škoduje Vaši koži. In Vaše nežno perilo? Ne zasluži li tudi to enako pazljivost? Mislite na to kadar kupujete milne luske. Zahtevajte Lux v higijeničnem ovoju. Tedaj ste brez skrbi, da ne pride nikaka nečistoča v dotik z Vašim perilom, a Vaša koža bo na ta način obvarovana od nevarnosti, ki ji preti od bakterij, katere s prahom uhajajo v perilo.

se ne prodaja nikoli odprt, temveč vedno samo v poznanem modrem ovoju

L-13-32

za pranje volne in svile

isto mizo, pred kratkim pa so se še bojevali na življenje in smrt. Pri nas so lahko pristali obeh strank zadovoljni: v mestu je zmagala lista dosedanjega župana g. Kuha-riča, v okolici pa so dobili novega župana g. Slaviča.

Če smo se torej glede volitev kolikor toliko pomirili, ne moremo tega trditi glede vremena, ki je ves čas deževno in kaže le zadnje dni nekaj nagnjenja k izboljšanju. Marsikateri kmet še ni posejal posebno v bolj mokrotnih legah ne. Repa je še na polju in listje v šumi. Vse kaže, da so za nas suha leta bolj ugodna ko mokrotna. Vin-ska trgovina se kar noče razvijati. Cene so se sicer nekoliko dvignile, vendar pa ni povpraševanja, ker je konzum spričo krize še vedno slab. Nikdo pa tudi ne sili preveč

s svojim pridelkom na trg in rajši čaka. Kako bo letos z običajnimi vinskiimi sejmi, je vprašanje, ker ne bo nikjer mnogo vinskih vzorcev.

V zadnjem času moramo zabeležiti nekaj smrtnih primerov. Tako je podlegel nenadni kapi občinski delavec in ljubitelj starih predvojnih časov, znani Ivan Berič. Umrl je nadalje čevljarji mojster Ivan Filipič. V zadnjih letih ni več izvrševal svojega obrata. Pretekli teden pa smo pokopali mater znanega slovenskega slikarja Antona Trstenjaka, živečega v Pragi, go. Jožefo Trstenjakovo, rojeno Kosijevu, ki je dosegla visoko starost 84 let. Umrla je na večiči in pokopali so jo na Razkrižju. Bila je dobra in ljubezniva slovenska mati, ki jo je njen sin tudi nekajkrat vpodobil.

Na zelenem polju

Nedeljska nogometna tekma med SK Ljubljano in Hajdukom je bila najlepša, kar jih je od liginih tekem igral domači klub na svojem igrišču. Napoved, da bodo Splitčani odnesli dve točki, se je uresničila, čeprav so to svojo zmago dobojevali s prav tesno razliko 1:0. Igra je bila kljub nekaterim neveselostim na višku in zanimiva, kakor si moramo prvenstveno tekmo le želeli. Obe moštvi

sta pokazali nogomet, ki ni niti na trenutke dolgočasil, saj sta oba nasprotnika igrala z velikim spoštovanjem drug do drugega. Med najboljšimi možmi na polju sta bila vsekakor oba golmani, ki sta reševala žogo iz obupnih položajev in bi bil brez njune odlične obrambe rezultat kaj drugačen. Na eni sliki sta oba golmana: Kriše (Hajduk in Logar, na drugi pa prizor pred Hajdukovimi vrati: golman Kriše, ki je treščil skupaj z Makovcem, je oblezel na tleh. Po kratki preklinjavi pa se je Kriše kmalu postavil na noge, medtem ko so morali težje poškodovanega Makovca izločiti iz igre in so naši drugi polovico igrali le z desetimi igralci.

Jutri Leharjeva popularna opereta

»Wo die Lerche singt«.

Premiera v ELITNEM KINU MATICI!

Za smeh in zabavo skrbite: Lucie Englisch — Tibor Halmay — Karl Anton

V glavni vlogi poje

Škrjanček poje - žvrgoli Marta Eggerth

HANS SOEHNKER

Operetni slager sezone!

Večer Cveta Šviglja

Na kritiko g. Karla Kocjančiča, ki smo jo objavili 6. t. m. pod gornjim naslovom, nam je g. Cveto Švigelj poslal v smislu čl. 26. in nasl. zakona o tisku naslednji popravek:

Ni res, da se je vršilo z veliko reklamo napovedano filmsko predavanje Cveta Šviglja, včasih dobro zvenečega imena med našimi amaterji, temveč res je, da se je vršilo moje filmsko predavanje z običajno predhodno objavo razporeda in da je moje ime tudi še sedaj dobro zveneč, ker sem si ga pridobil na podlagi odličnih ocen predavanj in nagrad tudi v teku zadnjih let.

Ni res, da sem si z dvomljivimi pripomočki ustvaril neko prvaško situacijo v naši fotografiji, temveč na podlagi navedenih ocen, predavanj in nagrad.

Ni res, da se je izcimila katastrofa perfektna in jasna, ampak res je, da sem že za ciklus diapozitivov prejel velik aplavz, po zaključitvi filmov pa spontano in odkrito priznanje in odobravanje.

Ni res, da sem v naši fotografiji odigral, temveč res je, da prejemanj vedno nova priznanja za svoje fotografije iz vrste odličnih tu in inozemskih revij in časopisov, vabila za nadaljnja predavanja in za sodelovanje pri različnih revijah celo iz Amerike.

Ni res, da sem imel v njej ne posebno važno vlogo nekakšnega vmesnega člana med produkcijo starejših garde in med mladimi, ki so iskali novih smeri in možnosti, da sem se držal rajši starih že dolgo izohjenih poti, posnemal mojstre, temveč res je, da sem izkristaliziral že načeta poudarila odličnih rezultatov po lastni umetniški intuiciji in zamislekih in res je, da je tudi

dr. Kugy označil moje slike kot najboljše sploh, kar jih je kdaj videl o gorskih pokrajinah.

Ni res, da živim v večnem ponavljanju samega sebe od stare slave in da si sam pišem hvalo in jo objavljam, kjer mi jo še objavljati hočejo, temveč res je, da ne živim od stare slave, temveč da prejemanj še vedno laskave ocene svojega fotograf-skega udejstvovanja (Novosti 21. I. 1935, Nova doba 6. III. 1936, Grazer Volksblatt 20. I. 1933, Grazer Tagblatt, Salzburger Volksblatt 28. VIII. 1933, Umetniška revija, Paris, sept. 1934, Fotorevizija, Zagreb 1936 itd.), nadalje res, da si še nikdar nisem sam sebi v nobenem dnevniku in v nobeni reviji hvale pisal, temveč so jo pisali umetniški poročevalci teh listov in revij.

Ni res, da se brez kvalifikacije postavljam na pedestal arbitra elegantiarum slovenske fotografske umetnosti in njenih tvorcev in da dve leti ali več ničesar novega nisem pokazal kar nič novega narediti ne znam, temveč res je, da je moja kvalifikacija priznana v javni kritiki in zavzema po tej kritiki priznano odlično mesto na polju umetniške fotografije, da obnavljam svoja predavanja vedno z novimi produkcijami, ki žanjejo vedno znova popolno priznanje v dnevnih in revijah kakor v zgoraj navedenih in pišejo o tem Novosti z dne 21. I. 1935 doslovno: »I baš to najvišje vrjedi, što su se u osobi g. Šviglja snašle sposobnosti sijajnog tehničara i odličnog umjetnika.«

Ni res, da sem se na predavanju primerjal z Missonom, temveč res je, da sem izjavil, da sem zapazil odkar je letos Missonne pri nas prvič razstavil, da ga neka-

teri slovenski amaterji, ki hočejo veljati za prve, posnemajo.

Ni res, da sem se primerjal Poundstone-u, temveč res je, da tega imena na predavanju sploh nisem omenil.

Ni res, da v poslednjih letih nisem ničesar delal, temveč res je, da sem bil zaprečen skoro leto dni vsled težke operacije, v ostalem času sem pa dosegel povsod lepe uspehe, n. pr. je Hrvatski Planinar izbral moje slike izmed vseh slovenskih kot naj-reprezentativnejše.

Ni res, da sem zagrešil tehnične in kompozicijske nemogočnosti, temveč res je, da sem se vedno izogibal retuše in popravljanja narave.

Ni res, da so moji filmi tehnično in »režijsko« nemogoči izdelki, temveč res je, da so izraz tega, kar je posameznemu brez igralcev in tehnične aparata filmskih družb mogoče doseči.

Odlično predavanje o naših planinah

Ljubljana, 10. novembra

Osrednji odbor SPD je v ponedeljek zvečer otvoril ciklus predavanj letošnje sezone. Morda je premalo zveneč naslov »Obrazi gora« povzročil, da obisk ni bil tak, kakor smo ga sicer vajeni pri predavalnih večerih SPD. Le nekaj desetih poslušalcev je bilo v Delavski zbornici in je obsežna dvorana zijala praznina. Morda je malenkosten odziv občinstva povzročilo nedavno neuspelo predavanje Cveta Šviglja, gotovo je le eno, predavanje g. Ivana Bučerja takega obiska ni zaslužilo. Peščica, ki je z nenhno pozornostjo sledila predavatelje-

Ni res, da so moji filmi slabši od vseh dosedanjih slovenskih amaterskih filmov, temveč res je, da je bil film »Planica« že odlično ocenjen v Jugoslovenskem turizmu, maj 1936.

Ni res, da izkazujem nazadovanje v fotografiji, temveč res je, da skušam doseči dematerializacijo fotografske kopije z načinom plemenitih tiskov, ki se posrečijo, kakor kažejo razstave, le ljudem prvovrstnega tehničnega znanja.

Sicer sem pa dal svojemu pravnemu zastopniku nalog, da vloži proti piscu članka g. Kocjančiču Karlu tožbo zaradi žaljenja časti in krivga poročanja in s tem via facti zavažanja javnosti v zmozi ter s tem povzročenih moralne in gnotne škode.

Ljubljana, 10. novembra 1936.

Cveto Švigelj

vim izvajanjem od začetka do kraja, večera ne bo tako hitro pozabila in je ob koncu nagradila predavatelja s tako demonstrativno prisrčnim aplavzom, kakor jih je deležen le malokateri.

Težko, da, nemogoče je napisati to, kar je g. Bučer povedal. Brez skioptičnih slik namreč predavanje ne bi bilo to, kar je bilo. Oboje je bilo povezano v nerazdeljivo skupnost: beseda je užgala zaradi slik in te spet zaradi besede. Boljšega propagandnega predavanja za alpiniste si skoraj ne moremo predstavljati — žal, da med navzočimi ni bilo mladine, kajti v prvi

vrsti vna bi morala slišati predavateljeve vrsti ona bi morala slišati predavateljeve vrsti je pa kakor minuta. Z neizmerno ljubeznijo in doživljem je g. Bučer opisal vso lepoto gora in skrivnostno silo planin, ki vsakogar, kdor jih je le enkrat pravilno občutil, priklenejo za vedno. Predavanje bi bilo treba na vsak način ponoviti: prosvetna oblast bi storila prav, če bi povabila g. Bučerja, da priredi posebno šolsko uro mladini.

Predavatelj nam je pričaral vso mnogostranost, ki jo more nuditi narava. Poleg divje romantike, ki ne pozna sentimentalnosti, je pokazal tudi vso idilično lepoto planin. Brezobziren, a življensko nujen je zakon narave: umri, da bom lahko živel! Narava ne trpi slabšev. Z elementarno silo ji podleže vse, kar ni dovolj močno. Divja in neprijazna je slika gore ob viharju. Gorje tistemu, ki ga zaloti vihar. Neopisna je občutek in zadoščenje, če si ji uspešno kljuboval. Fantastične oblike oblakov, ki sipljejo ogenj in vodo, so se zaletale proti ogromnim skalnatim skladom. Gora je izšla kot zmagovalca. Ko neurje poneha, se je pokazala še lepša in prerajana. Težko je reči, kdaj so planine lepše in mikavnejše, poleti ali pozimi. Vsak letni čas spreminja gori lice. Na gori ni greha. Preveč te priklenejo močnejši vtisi, premajhen in premalenkosten se adis v primeri z veličanstvom, ki ga more v taki dovršenosti ustvarjati le narava sama. V planinah ne moreš grešiti, tam gori le ljubiš. Kdor pa ne pozna ljubezni, ne bo zašel med nebotične sklade, ostal bo rajši v dolini pri svojem kozarcu in komodnosti.

Domače vesti

* Jubilej zaslužnega prosvetnega delavca. Pol stoletja je uspešno deluje na prosvetnem, kulturnem in znanstvenem poprišču črnogorski učitelj in dopisni član Srpske kraljevske akademije, Andrija Jovičević na Cetinju. Nekdaj je bil predsednik črnogorskega učiteljskega združenja in tudi narodni poslanec. Ze leta 1886 je Jovičević mnogo koristil osnovnemu šolstvu Črne gore, ko je izdal nekaj šolskih in pedagoških knjig. Napisal je tudi mnogo razprav iz etnografije, antropologije in zgodovine. Kakor Srpska kraljevska akademija, tako ga je tudi akademija znanosti v Zagrebu izvolila za svojega dopisnega člana. Akademiji v Beogradu je poklonil zbirko 18.000 besed, ki jih je sam nabral med črnogorskim ljudstvom. Znanstvene in prosvetne ustanove bodo slovenske slavile njegovo 50letnico zaslužnega in uspešnega prosvetnega dela.

* Dopustni državni uslužbenec za skautsko zborovanje. Zveza skautov se je obrnila na predsedništvu ministrskega sveta s prošnjo za dopust vsem državnim uslužbencom, ki so člani skautske zveze in bodo od delovali pri zvezni skautski skupščini, ki se bo vršila 15. t. m. v Ljubljani. Prošnja je bila upoštevana in vsi državni uslužbeni, ki so člani skautske zveze, dobijo od 13. do 16. t. m. dopust, da se lahko udeležijo skupščine v Ljubljani.

* Velika turistična konferenca v Splitu. Turistična zveza v Splitu je sklicala za nedeljo 15. t. m. dopolne ob 10. v prostorih splitske trgovske industrijske zbornice sejo delovnega odbora primorskih turističnih zvez. Na tej seji se bo razpravljalo o financiranju turizma s posebnim ozirom na obsejane in banovinske proračune kakor tudi na poročanju ministrstva za trgovino in industrijo. Razen primorskih turističnih zvez so na važno konferenco povabljeni predstavniki banknih uprav iz Zagreba, Ljubljane, Splita in Cetinja ter predstavniki turističnih zvez iz Ljubljane in Zagreba.

* Pri motnjah v prebavi, napihnjenosti, vzpenjanju in zgagi, povzročenih po trdi stoli, je najbolje vzeti zvečer pol čaše naravnega »Franz-Josef« gorenca in zjutraj na tešče žledec isto količino. Prava »Franz-Josef« voda se je vedno izkazala za popolnoma zanesljivo sredstvo za iztrebljanje črevesja.

Ogl. reg. št. br. 15485/33.

* Predavanje »Narodnega doma« v Zagrebu. Kraljice Marije ul. 3. Drevi ob pol 21. bo predaval g. dr. Walter Kunze iz Münchena o Münchenu in njegovi umetnosti in kulturi (v nemškem jeziku; s projekcijami). Vstop prost.

* Dajte nam ugodnejšo železniško zvezo do Smarja pri Jelsah! Prejeli smo: Ako hočejo Slatinčani ali pa Rogočani (da ne govorimo o Zetalcih in Rokovljanah) priti do sreskega načestva ali pa do davčne uprave v Smarju, se morajo voziti z jutrnim vlakom, ki odpelje od Rogatec ob 5.14 in došpe do Smarja že ob 5.58. Tam pa morajo v zimski dobi še v temi prezebravati najmanj dve uri, dokler ne odbije ura v šmarskem zvoniku osem, da lahko stopijo v urade sreskega načestva ali pa na davkarjo. Kako pa potem nazaj? Do S. ure in 16 minut, ko pride vlak z Grobelnega. Torej v 16 minutah. V toliko času ne more nihče ničesar opraviti v uradih, zato je treba čakati na vlak, ki odpelje iz Smarja šele ob 16.31 proti Rogatcu. Prosimo odločilne faktorje, da nam omogočijo boljše zvezo do sedeža sreskega načestva! Ali ni mogoče dobiti na to progno motorne vozove, ki bi lahko večkrat na dan vozili do Grobelnega in obratno, da bi ne bilo treba težkih, toda čisto slabo zasadenih vlakov izpeljavati dnevno preko Halerjevega brega do Grobelnega? Ako pa to ni mogoče, nam dajte vsaj boljše zvezo, da si prihranimo čas in denar! Rogočani in Slatinčani!

* Graditev železniške proge Varaždin-Koprivnica. Dela na progi Varaždin-Koprivnica se dovršujejo in zdaj so delavci najbolj zaposleni pri zavarovanju proge. Prišlo je 55.000 železniških pragov. V kratkem pridejo tudi železniški tirji, popolnoma novi z izumetnostjo. Spomladaj bodo začeli progo polagati in bo to delo trajalo kakor štiri mesece, tako da bo proga lahko izročena prometu že konec julija ali pa v začetku avgusta prihodnjega leta.

* Zanimiva statistika o kretanju tovornih parnikov. Po statistiki, ki jo je izdelala trgovska zbornica v Dubrovniku, je meseca avgusta obiskalo naša jadranska pristanišča 10.650 tovornih ladij s skupno tonazno 2 milijona 87 tisoč 664 ton. Samo v gmuški luki je bilo 550 ladij s skupno tonazno 277.267 ton. V Dubrovniku se otvorijo za izvoz posebno velike količine leš za stavbe ter rude iz boskih rudnikov in Trepc.

* Planica in radio. Drevi ob pol 20. bo predaval v ljubljanskem radiu g. Josko Gorec o pomenu naše Planice v svetu, na kar naše sportnike osobito opozarjamo. KINO METROPOL. Danes »PRINCESA MARIETTA« in nov zvočni tednik.

* Zahvala. Glavni odbor legije koroških borcev izraža svojo in svojih tovarišev-članov najiskrenejšo zahvalo vsem plemenitim sram, ki so s toliko ljubeznijo na praznik Vseh svetlih in na Dušni dan obiskala grobove naših dragih tovarišev. Posebna zahvala pa velja vsem tistim dobrim rokam, ki so pomagale, urediti in okrasiti zapuščen grobišča naših fantov, ki so položile na grobove jesenske cvetke in prižgale bele svečke. Vso spoštljivo zahvalo izrekamo predsedniku Kluba koroških Slovencev, državnemu tožilecu g. dr. Fellacherju, ki je osebo obiskal posamezne grobove in izkazal našim mrtvim fantov hvaležnost za njihovo žrtvovanje. Prepričani smo, da bo dobro ljubljansko občinstvo tudi v bodoče izkazalo enako čast našim žrtvam, nas pa v naših stremeljih njih podpiralo. Tisočera vam hvala! Legija koroških borcev.

* Novi grobovi. V Ložu je umrl višji sodni oficijal g. Alojz Perne star 56 let. Bil je vzoren uradnik in človek dobrega srca. Splošno priljubljenega moža bodo pokopali danes ob 16. na pokopališču pri Sv. Roku. — V Podlinbarskega ulici 15 v Ljubljani je umrla gospa Alojzija Pipanova, zborna gospodinja in mati treh otrok. Pokopali so jo večer popoldne pri Sv. Križu. — V Dvorakovi ulici 3. pa je umrla v 75. letu gospa Marija Junčeva, vdova po finančnem resp. cijentu. K večnemu počitku jo bodo spremenili danes ob 14. — Pokojnim blag spomin. Žalujemo naše iskreno sožalje!

* Nezgoda nemškega parnika v šibenskem pristanu. Nemski tovorni parnik »Planet«, ki je last neke hamburške družbe, je vkrčal iz Šipadovega skladišča pri Šibeniku drva, potem pa je nameraval odpluti na Sušak, kjer bi moral prevzeti še druge tovore. Pri manevriranju v mandatinski zalivu je parnik nasedel na pešak in se pri tem tuhi nekaj poškodoval. Šele po večurnem naporu delu je bil parnik s pomočjo nekega remorkerja rešen iz nevarnega položaja.

* Desettisoč revežev dobivajo v dispensarjih Protituberkulozne zveze zdravniško pomoč, tolažbo in nasvete. Zakaj se nikdar ne spomnite našega dela niti z darili ali z zbirkami, ob veselih in žalostnih urah, niti v oporočah? Ali nič ne cenite truda, ki je posvečen ljudskemu zdravju?

* Izprememba posesti. Graščinsko posestvo Dobrovo v Kostanjevici, last g. Globočnikove, je kupil samostan Pijeterje.

V ELITNEM KINU MATIČE JE NA SPLOŠNO ŽELJO OBČINSTVA PODALJŠAN NAJLEPŠI FILM SEZONE

Danes zadnja prilika **Poslednji akord – Beethovnova IX simfonija** Danes nepreklicno poslednjič!

* Novj radijski naročniki pošljite še danes svoj naslov upravi revije »Naš valc, ki vam brezplačno in brezobzno pošlje 1 izvod revije »Naš valc« iz tedenskega revija za radio, gledališče in film. Na 40 straneh prinaša zanimivosti iz radijskega, gledališkega in filmskega sveta. Literarne in zabavne prispevke, slike radijskih sodelavcev, posnetke iz naših gledališč in filmskih atelijev, pa tudi najlepše slike iz filmov, ki jih bodo predvajali naši kinematografi. Pred vsemi radijskimi revijami ima »Naš valc« to prednost, da ima na 32 straneh točne programe vseh domačih in inozemskih postaj. Radijske sporede za kratke, srednje in normalne valove ter pregledno razpredelnico najzanimivejših oddaj dobiti lahko samo v »Našem valcu«. Ljubitelji opere in opernih prenosov imajo stalno operno prilogo s točnimi, za radijske poslušalce posebej prirejenimi izvečki oper, ki jih oddajajo domače in evropske postaje. Stalne rubrike v »Našem valcu« so: Radiofonija. Izza kulise opere in drame (s slikami). Kaj se izve iz filmskih atelijev (s slikami), slike k važnejšim oddajam v naši postaji. Leica foto-kotičke, po opernem svetu, slike iz novih filmov, karikature. V novi številki imate še naslednje prispevke: Senzacionalna mikroreportaža. »Kvadratura kroga« v ljubljanski drami. Georgia Holl ima izrazit filmski obraz. Janko Kač: Nočni obisk. Nove slike iz filmskih atelijev. W. A. Mozart: Figarova svatba. Slike z razelave slovenskih umetnikov. Poleg navedenih prispevkov prinaša nova številka še nadaljevanje prevoda znamenitega dela dr. Waldemara Wasielewskiego »Teletipia in jasnovidstvo«, ki spada med najboljša dela s tega področja in je pisano v lahko razumljivem slogu in napelem pripovedovalnem tonu. Pišite še danes upravi revije po en izvod. Mesecna naročnina 12 Din. »Naš valc, Ljubljana, Knaflijeva ul. 5.

* Tri milijone vredna knjiga. Med drugimi dragocenostmi ima sarajevski muzej tudi znamenito židovsko versko knjigo, ki je znana v znanstvenih krogih pod imenom »Sarajevska hagada«. To knjigo je sarajevski muzej kupil že leta 1894 od neke španske židovske rodbine, naseljene v Sarajevu. Ceniščeni prvak Nahum Sokolov je zdaj cenil vrednost te verske knjige na 3 milijone dinarjev.

* Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škrobjeno perilo v najlepšo izdelavo.

* Goste megle onemogočajo promet na rekah. V zadnjih dneh se spušča na Dunav tako gosta megla, da je rečni promet onemogočen ne samo ponoči, temveč tudi precej časa dopoldan in tudi proti večeru. Zaradi megle je oviran promet tudi na Savi.

* Bartolovi družini je poslala narodna šola v Hrušici znesek 248,25 Din K temu znesku so prispevali ga. Jelacina 50 Din, gg. Kosin, Anušič in Kvas po 10 Din, ostalo pa je zbirka učiteljstva in šolarjev.

Iz Ljubljane

u— Miroslav Repovž na zadnji poti. V nedeljek popoldne se je vil s Tržaške ceste dolg žalni sprevod. Svojo zadnjo pot je nastopil upokojeni nadučitelj g. Miroslav Repovž. Spremljo ga je mnogo tovarišev, tovarišev, drugih njegovih znancev in prijateljev, zlasti pa tudi mlada I. mestne deške šole, kjer je mnogo let deloval kot učitelj in nadučitelj. Star je bil šele 59 let bolehal pa je že dajšo dobo. Služboval je le na treh mestih: v Sorici v Selški dolini, potem v Trzinu in naposled dajšo dobo v Ljubljani. Na glasu je bil kot dober pevec in spreten ovec, zato ga je častno spremlila do groba tudi številna zelena bratovščina. Po rodu Ljubljancin iz stare obrtniške rodbine je na šel pokop na Ljubljanskem polju. Naj mu bo lahka domača zemlja!

ARTIN

u— Na koncertu v proslavo 70letnice mojstra Mateja Hubada bodo sodelovali naslednji ljubljanski zbori: Moški zbor poštinskih uslužbenecv, p. Sattner H., Moste, nar. žel. glasb. društvo »Sloga« (mešani zbor), moški zbor »Sava«, Ljubljana, mešani zbor pevskega društva »Ljubljanski Zvon«, slovenski vokaln: kvintet, moški zbor »Bležigrad«, p. društva, pevski zbor Glasbene Matice, Vstopnice v Matični knjigarni. Cene od 20 Din navzdol.

u— Slavko Lukman se posavlja. Uroda mladega tenorista Slavka Lukmana je enaka usodam mnogih drugih mladih talentov. Vneto se je lotil pevskega studija, toda borba za obstanek ga je prisilila, da je studij od časa do časa prekinil in se preživljal s priložnostnim zaslužkom. Na-

Crepe Satin Din 35.—
90 cm širok, brez napak

v vseh modnih barvah (tudi lila!)

„Manufaktura“ k. d.

trgovina, ki Vas želi boljše postreči
Mestni trg 17.

slikarjev in kiparjev, ki sta ji v prvi vrsti namenjena, uvaževanja vredno počastitev, kakršne so malokdaj deležne podobne pridelitve pri nas.

u— Odbor Filharmonije. Ljubljanska Filharmonija je na zadnjem plenarnem sestanku izvolila naslednji novi odbor: g. Nefat Anton, častni predednik, g. Ruppel Karlo, predsednik, g. Starič Franjo, podpredsednik, g. Bernard F. tajnik, g. Hafner Ivan, blagajnik, g. Dražil Srečko, arhivar in gospodar, gg. dr. Karlin, Müller Gustav, Flego Branko in Šuštaršič Vinko, odborniki, gg. inž. Najžer Zlatko, Hauci Viljem, namestnika, gg. Pokorny Josip, Mascher Hugo in Novšak Vinko, nadzorni odbor.

Sredstev za iztrebljenje je mnogo.

Zanesljivo, milo, normalno izpremljenje omogočajo
ARTIN-DRAŽEJE dr. Wandera.
Dobivajo se v vseh lekarnah v škatlicah po 12 dražej Din 8.—, in v vrečah po 2 dražej Din 1.50
Ogl. reg. pod št. br. 12258/32.

u— Šolska božičnica za siromašno šolsko mladino na Viču. Učiteljstvo narodne in meščanske šole na Viču priredi s sodelovanjem članov Vincencijeve konference tudi letos skupno šolsko božičnico za obdarovanje revne šolske mladine. Ker prispevek banske uprave in mestne občine ljubljanske ne bo zadoščal za obdaritev vseh v poštev prihajajočih otrok, ki so nujno potrebni obleke, perila, in obutve, je prireditveni odbor sklenil obrniti se na javnost z nabiralno akcijo. V prihodnjih dneh se bodo nabirali oglasili z nabiralnimi polami pri viškem občinstvu, ki ga vjudno naprošamo, da

z blagohotnimi darili priskoči na pomoč in tako omogoči nameravano dobrodelno akcijo obeh viških šol. Šolsko upravitelstvo.

u— Vrsta ljubljanskih pevskih zborov nastopi v ponedeljek na velikem zborovskem koncertu v veliki filharmonični dvorani, da počasti 70letnico svojega najdaljšega zborovodje in ustanovitelja Zveze pevskih zborov g. Mateja Hubada. — Prodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

u— Znameniti francoski violinist Robert Soetens koncertira v mali filharmonični dvorani v torek 17. t. m. in bo izvajal izključno le dela francoske literature za violino in klavir. Prinesel nam bo nekaj popolnoma novih skladb na naših koncertnih sporedih iz klasične in sedanje francoske

literature. Na klavirju ga spremlja pianist prof. Pavel Šivic. Prodaja vstopnic bo od četrta dalje v knjigarni Glasbene Matice.

u— Na koncertu godalnega kvarteta iz Dresdena se bo izvajal kot druga točka sporeda Beethovnov godalni kvartet v es-duru op. 127, ki spada med najboljša dela nesmrtnega glasbenega velikana. Ta kvartet je bil komponiran v letih 1824 — 1825 in je bil prvič javno izvajan 6. marca 1825 v kvartetu, katerega I. violinist je bil naš rojak Zupančič. Kvartet sam je posvečen znamenitemu ruskemu mecenu, knezu Nikolaju Galicinu, ki je bil največji oboževatelj Beethovna in mu je dal za vsak kvartet 50 cekinov. Tako je tudi v tem pogledu izvedba tega godalnega kvarteta zanimiva, ker jo je prvič izvajal kvartet z našim ožjim rojakom na čelu in ki je bil prav gotovo komponiran tudi na iniciativo slovenskega mecen. Kvartet v es-duru spada med najtežja dela, kar jih je napisal Beethoven v tej stroki. Od izvajalcev zahteva neko posebno tehnično dovršenost, ker ima polno najtežjih pa tudi skritih tehničnih težav. Poleg tega se izvaja

literature. Na klavirju ga spremlja pianist prof. Pavel Šivic. Prodaja vstopnic bo od četrta dalje v knjigarni Glasbene Matice.

u— Na koncertu godalnega kvarteta iz Dresdena se bo izvajal kot druga točka sporeda Beethovnov godalni kvartet v es-duru op. 127, ki spada med najboljša dela nesmrtnega glasbenega velikana. Ta kvartet je bil komponiran v letih 1824 — 1825 in je bil prvič javno izvajan 6. marca 1825 v kvartetu, katerega I. violinist je bil naš rojak Zupančič. Kvartet sam je posvečen znamenitemu ruskemu mecenu, knezu Nikolaju Galicinu, ki je bil največji oboževatelj Beethovna in mu je dal za vsak kvartet 50 cekinov. Tako je tudi v tem pogledu izvedba tega godalnega kvarteta zanimiva, ker jo je prvič izvajal kvartet z našim ožjim rojakom na čelu in ki je bil prav gotovo komponiran tudi na iniciativo slovenskega mecen. Kvartet v es-duru spada med najtežja dela, kar jih je napisal Beethoven v tej stroki. Od izvajalcev zahteva neko posebno tehnično dovršenost, ker ima polno najtežjih pa tudi skritih tehničnih težav. Poleg tega se izvaja

literature. Na klavirju ga spremlja pianist prof. Pavel Šivic. Prodaja vstopnic bo od četrta dalje v knjigarni Glasbene Matice.

u— Na koncertu godalnega kvarteta iz Dresdena se bo izvajal kot druga točka sporeda Beethovnov godalni kvartet v es-duru op. 127, ki spada med najboljša dela nesmrtnega glasbenega velikana. Ta kvartet je bil komponiran v letih 1824 — 1825 in je bil prvič javno izvajan 6. marca 1825 v kvartetu, katerega I. violinist je bil naš rojak Zupančič. Kvartet sam je posvečen znamenitemu ruskemu mecenu, knezu Nikolaju Galicinu, ki je bil največji oboževatelj Beethovna in mu je dal za vsak kvartet 50 cekinov. Tako je tudi v tem pogledu izvedba tega godalnega kvarteta zanimiva, ker jo je prvič izvajal kvartet z našim ožjim rojakom na čelu in ki je bil prav gotovo komponiran tudi na iniciativo slovenskega mecen. Kvartet v es-duru spada med najtežja dela, kar jih je napisal Beethoven v tej stroki. Od izvajalcev zahteva neko posebno tehnično dovršenost, ker ima polno najtežjih pa tudi skritih tehničnih težav. Poleg tega se izvaja

literature. Na klavirju ga spremlja pianist prof. Pavel Šivic. Prodaja vstopnic bo od četrta dalje v knjigarni Glasbene Matice.

u— Na koncertu godalnega kvarteta iz Dresdena se bo izvajal kot druga točka sporeda Beethovnov godalni kvartet v es-duru op. 127, ki spada med najboljša dela nesmrtnega glasbenega velikana. Ta kvartet je bil komponiran v letih 1824 — 1825 in je bil prvič javno izvajan 6. marca 1825 v kvartetu, katerega I. violinist je bil naš rojak Zupančič. Kvartet sam je posvečen znamenitemu ruskemu mecenu, knezu Nikolaju Galicinu, ki je bil največji oboževatelj Beethovna in mu je dal za vsak kvartet 50 cekinov. Tako je tudi v tem pogledu izvedba tega godalnega kvarteta zanimiva, ker jo je prvič izvajal kvartet z našim ožjim rojakom na čelu in ki je bil prav gotovo komponiran tudi na iniciativo slovenskega mecen. Kvartet v es-duru spada med najtežja dela, kar jih je napisal Beethoven v tej stroki. Od izvajalcev zahteva neko posebno tehnično dovršenost, ker ima polno najtežjih pa tudi skritih tehničnih težav. Poleg tega se izvaja

literature. Na klavirju ga spremlja pianist prof. Pavel Šivic. Prodaja vstopnic bo od četrta dalje v knjigarni Glasbene Matice.

u— Na koncertu godalnega kvarteta iz Dresdena se bo izvajal kot druga točka sporeda Beethovnov godalni kvartet v es-duru op. 127, ki spada med najboljša dela nesmrtnega glasbenega velikana. Ta kvartet je bil komponiran v letih 1824 — 1825 in je bil prvič javno izvajan 6. marca 1825 v kvartetu, katerega I. violinist je bil naš rojak Zupančič. Kvartet sam je posvečen znamenitemu ruskemu mecenu, knezu Nikolaju Galicinu, ki je bil največji oboževatelj Beethovna in mu je dal za vsak kvartet 50 cekinov. Tako je tudi v tem pogledu izvedba tega godalnega kvarteta zanimiva, ker jo je prvič izvajal kvartet z našim ožjim rojakom na čelu in ki je bil prav gotovo komponiran tudi na iniciativo slovenskega mecen. Kvartet v es-duru spada med najtežja dela, kar jih je napisal Beethoven v tej stroki. Od izvajalcev zahteva neko posebno tehnično dovršenost, ker ima polno najtežjih pa tudi skritih tehničnih težav. Poleg tega se izvaja

literature. Na klavirju ga spremlja pianist prof. Pavel Šivic. Prodaja vstopnic bo od četrta dalje v knjigarni Glasbene Matice.

u— Na koncertu godalnega kvarteta iz Dresdena se bo izvajal kot druga točka sporeda Beethovnov godalni kvartet v es-duru op. 127, ki spada med najboljša dela nesmrtnega glasbenega velikana. Ta kvartet je bil komponiran v letih 1824 — 1825 in je bil prvič javno izvajan 6. marca 1825 v kvartetu, katerega I. violinist je bil naš rojak Zupančič. Kvartet sam je posvečen znamenitemu ruskemu mecenu, knezu Nikolaju Galicinu, ki je bil največji oboževatelj Beethovna in mu je dal za vsak kvartet 50 cekinov. Tako je tudi v tem pogledu izvedba tega godalnega kvarteta zanimiva, ker jo je prvič izvajal kvartet z našim ožjim rojakom na čelu in ki je bil prav gotovo komponiran tudi na iniciativo slovenskega mecen. Kvartet v es-duru spada med najtežja dela, kar jih je napisal Beethoven v tej stroki. Od izvajalcev zahteva neko posebno tehnično dovršenost, ker ima polno najtežjih pa tudi skritih tehničnih težav. Poleg tega se izvaja

literature. Na klavirju ga spremlja pianist prof. Pavel Šivic. Prodaja vstopnic bo od četrta dalje v knjigarni Glasbene Matice.

u— Na koncertu godalnega kvarteta iz Dresdena se bo izvajal kot druga točka sporeda Beethovnov godalni kvartet v es-duru op. 127, ki spada med najboljša dela nesmrtnega glasbenega velikana. Ta kvartet je bil komponiran v letih 1824 — 1825 in je bil prvič javno izvajan 6. marca 1825 v kvartetu, katerega I. violinist je bil naš rojak Zupančič. Kvartet sam je posvečen znamenitemu ruskemu mecenu, knezu Nikolaju Galicinu, ki je bil največji oboževatelj Beethovna in mu je dal za vsak kvartet 50 cekinov. Tako je tudi v tem pogledu izvedba tega godalnega kvarteta zanimiva, ker jo je prvič izvajal kvartet z našim ožjim rojakom na čelu in ki je bil prav gotovo komponiran tudi na iniciativo slovenskega mecen. Kvartet v es-duru spada med najtežja dela, kar jih je napisal Beethoven v tej stroki. Od izvajalcev zahteva neko posebno tehnično dovršenost, ker ima polno najtežjih pa tudi skritih tehničnih težav. Poleg tega se izvaja

literature. Na klavirju ga spremlja pianist prof. Pavel Šivic. Prodaja vstopnic bo od četrta dalje v knjigarni Glasbene Matice.

*** KINO ***
TEL. 21-24 MATICA
Nepreklicno poslednjič! Beethovnova IX. simfonija
POSLEDNJI AKORD
LIL DAGOVER, WILLY BIRGEL, MARIJA TASNADY
TEL. 27-30 SLOGA
HAR. BAUR v drami modernega zakona
ZLATI ČLOVEK
TEL. 22-21 UNION
LUISE ULLRICH, PAUL HÖRBIGER, THEO LINGEN
ABECEDA LJUBEZNI
Vesoljstvo vedrega domajskega humorja
Predstave ob 16, 19 in 21 uri

Smetanov kvartet, o katerem bomo povedali par podrobnosti jutri, in Škerjanec kvartet IV. Koncerti Dresdenskega komorne kvarteta bo v petek 13. t. m. v veliki Filharmonični dvorani. Začetek točno ob pol 8. zvečer, na kar se prav posebno opozarjamo.

u— Društvo »Soča« naznanja svojim članom in prijateljem, da bo v soboto 14. t. m. ob pol 21. v salonu »Zvezda« pritičje predavanje našega večletnega predavatelja g. prof. dr. Vinka Šarabona. Predavatelj bo govoril o vplivu človeka na naravo in kako je človek lice nekaterih kontinentov popolnoma predrugačil. Predavanje se bo vršilo na podlagi gospodarskega zemljevida, s čimer bo mogoče predmetu tem laže slediti. Kakor vsako leto, počastite tudi letos našega poljudnega in izvrstnega predavatelja z mnogobrojno udeležbo. Vstop vsem prost!

u— »Poslednji akord« podaljšan v kinu Matici za en dan. Malokateri film je bil v Ljubljani deležen tolikšnega zanimanja in vsestranske pohvale kakor »Beethovnova IX. simfonija« ali »Poslednji akord«. Že od četrta dalje se stalno zbira v kinu Matici množica ljubljancev, ljubiteljev filmske umetnosti. Dasi je bil rok predvajanja tega filma omejen le do večera, je morala uprava kina Maticе podaljšati film še za en dan, kar se ji je z žrtvami tudi posrečilo. Vsi, ki »Poslednjega akorda« še niso videli, imajo tedaj danes zadnjo priliko, da si ogledajo edinstveno filmsko delo.

u— JNAD »Jadrana«. Drevi bo redna seja centralnega odbora ob 20. v tajništvu. Odbor.

u— Klub jugosl. akademikov iz Trsta, Gorice in Istre je na svojem XII. rednem običnem zboru 6. t. m. izvolil naslednji odbor: predsednik Bordon Rado, stud. iur., podpredednik Dintinjana Vladimir, cand. iur., tajnik Bačić Djurdjica, cand. phil., tajnik II. Dolenc Lojze, cand. phil., blagajnik Bačić Ksenija, stud. phil., knjižničar in čitalničar Šavli Oskar, cand. phil., gospodar Možina Dušan, stud. med., odborniki Putinja Herman, cand. iur., Pavlovič Marija, cand. phil., Golob Danilo, stud. phil., Koršič Marko, stud. med. Nadzorni odbor: Obad Vladimir, cand. iur., Guštin Ivan, stud. iur., Turk Radovan, stud. iur.

u— Lep dar. G. Vodnik Alojzij, kamnoseki mojster v Ljubljani, je daroval za mestne uboge kot socialno davščino od stanovanjskih prostorov in uslužbenecv znesek 3.000 Din. Za velikodušni dar prisrčna hvala! Da bi našel še več posnemovalcev!

u— Maša zadušnica. Pri ošrnitvi za pok. Antonom Zerjavom je po neobjavi pomotilo izostalo, da se bo brala maša zadušnica v četrtek 12. t. m. ob 7. zjutraj v cerkvi sv. Jakoba.

u— Odkritje stare emonske kloake. Na stavbišču za zgradbo vseučiliške knjižnice ob Gosposki ulici so delavci pri kopanju temeljev odkrili te dni kloako nekdanje Emona, ki teče v smeri od Gregorčičeve in Hilerjeve ulice preko zemljišča bivšega Knežjega dvorca proti Ljubljani. Dobrišen del kloake je bil še pokrit, a ko so dvigali zemljo, so delavci razbili kamenite plošče. Kanal je visok približno polmetra in meter in gradbeno vodstvo se je odločilo poskrbeti, da bo vstop vanj mogoč tudi potem, ko bo knjižnična palača dograjena, da si bo lahko občinstvo, zlasti še tujci, ob priliki obiskov v biblioteki ogledali, kako je bila nekdanja Emona organizirana v podzemlju. Ze pred vojno so delavci pri gradnji stanovanjske hiše Kranjske hranilnice v Gregorčičevi ulici odkrili prvi del rimske kloake.

u— Društvo »Dom visokošolk« se zahvaljuje vsem dosedanjim podpornim članom za dosedajšnjo naklonjenost. Enaka zahvala nim, ki so nam z darovi pomagali k ureditvi stanovanja. Prosimo za nadaljno naklonjenost! Odbor.

u— Nova trgovina! 10% popusta na izlozbeno ceno zaradi upeljave. Ure, zlatina, optika O. Kiffmann, Ljubljana, Mestni trg 8.

u— Društvo »Taborec« Drevi ob 8. točno pevska vaja. Važno. — Odbor.

u— Društvo »Taborec« Drevi ob 8. točno pevska vaja. Važno. — Odbor.

u— Društvo »Taborec« Drevi ob 8. točno pevska vaja. Važno. — Odbor.

u— Društvo »Taborec« Drevi ob 8. točno pevska vaja. Važno. — Odbor.

u— Društvo »Taborec« Drevi ob 8. točno pevska vaja. Važno. — Odbor.

u— Društvo »Taborec« Drevi ob 8. točno pevska vaja. Važno. — Odbor.

u— Društvo »Taborec« Drevi ob 8. točno pevska vaja. Važno. — Odbor.

u— Društvo »Taborec« Drevi ob 8. točno pevska vaja. Važno. — Odbor.

u— Društvo »Taborec« Drevi ob 8. točno pevska vaja. Važno. — Odbor.

u— Društvo »Taborec« Drevi ob 8. točno pevska vaja. Važno. — Odbor.

Jubilej najstarejšega ženskega dobrodelnega društva v Jugoslaviji

80 letnica Društva evangelijskih gospa v Ljubljani

Ljubljana, 10. novembra
Znano je, da so se žene začele združevati v društva spiva le z namenom, da v skladu s prirojenjo žensko lastnostjo pomagajo sočloveku v stiski. Ista človečanska in požrtvovalna težnja je pred 80 leti — 23. jun. l. 1856, zbrala maloštevilno družbo evangelijskih žen v Ljubljani, da so pod vodstvom svojega dušnega pastirja ustanovile lastno društvo. To je najstarejše žensko društvo v naši zgodovini, ki si je nadelo v prvi vrsti humanitarne naloge do pomoči potrebnih članov ljubljanske evangelijske občine, deloma tudi kulturne naloge v tej sredini preko tega pa priču kronika društva, izdana ob 50-letnem jubileju

Iz Celja

— Prosvetni zbor celjske sokolske župe. V nedeljo 22. t. m. ob pol 10. dopoldne se bo pričel v Narodnem domu v Celju zbor društvenih in četnih prosvetarjev s sledečim dnevnim redom: 1. splošen referat br. predsednika o prosvetnih priključkih v župi, 2. pozdrav br. saveznega prosvetarja dr. Vladimira Belajčica iz Beograda, 3. odobritev novega župnega prosvetnega odbora, 4. poročila prosvetarjev o prosvetnem delu v posameznih četnicah, 5. odobritev prosvetnih okrožij, 6. slučajnosti.

— Prošnja železniški upravi. Prejeli smo: Na železniški postaji v St. Petru v Savinjski dolini imajo se danes petrolejske razsvetljave, četudi je že vsa okolica elektrificirana. Ta postaja je izmed vseh v Savinjski dolini najbolj frekventirana, pa kljub temu se nima elektrike, kakor je imajo na majhni postaji v Petrovčah. Potujoče občinstvo prosi železniško upravo, da bi v kratkem tudi na postaji v St. Petru uvedla električno luč.

— Draždanski godalni kvartet bo koncertiral danes ob 20. v veliki dvorani Narodnega doma. Koncert tega slovitega kvarteta bo nudil izreden umetniški užitek.

— Nevihita z bliskom in gromom je prihrumel večer okrog 13. nad Celje in okolico. Med hudim nalivom je okrog 13.25 dvakrat tresnilo v strelod. Kmalu pa se je nebo zopet zjasnilo. Ker je enkrat tresnilo v električni daljnovod, je bil električni tok dalje časa prekinjen.

— 7000 bolnikov je že sprejela letos celjska bolnišnica. Razen nekaj dni v oktobru je bilo število bolnikov v bolnišnici ves čas od Novega leta nad normalno. V ponedeljek so sprejeli zopet 48 bolnikov, novih ambulantnih bolnikov pa je prišlo 10. Sedaj je v bolnišnici okrog 315 bolnikov. Zlasti polna je izolirnica, kjer je v oskrbi mnogo bolnikov zaradi srčnice.

— Napad pri avtobusu. Ko je 37-letni mlekár Avgust Kovadič iz Smarja pri Jelšah stopil te dni na trgu v Smarju v avtobus, sta ga napadla dva znanca in mu z nožem prerežala tri prste na levi roki. Kovadič se zdravi v celjski bolnišnici.

— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 opereta »Riviera ekspres« s Charlotto Suzo in dve predigri.

Iz Maribora

— Predavanje režiserja Šesta v Ljudski univerzi. V ponedeljek zvečer se predaval v Ljudski univerzi režiser šest iz Ljubljane o zanimivi temi »Sodobna družabnost«. Zanimanje, ki ga je mariborska publika tokrat požela, je bilo izredno, tako da je bil predavalni prostor polnjen do zadnjega kotička. Po šušalcem je predstavil predavatelja predsednik Ljudske univerze g. inž. Kukovec, nakar je g. šest nazival nebroj primerov iz področja bontonja, ki jih srečujemo v življenju. S svojim strokovnim znanjem je podkrepil prave poteze pravilnega vedenja v današnjem družbi. Zivahen kontakt, ki ga je vzpostavil predavatelj med seboj in poslušalci, ter pozornost, s katero so vsi sledili njegovim izjavam, sta nudila doraz, da je režiser g. šest dosegel popoln uspeh.

— Prihodnja glasbena premiera bo opereta pokojnega zagrebškega razvatala opere Srečka Albinja »Baron Trenke« ki so jo zaradi izredno lepe glasbe mnogo igrali tudi po tujih odrih. Režijo vodi Pavel Rasberger.

— Društvo »Jadrana« vabi v ljubitelje mladine in glasbe na violinski koncert, ki ga bo predvajala drevi ob 20. v dvorani Ljudske univerze dipl. prof. glasbe Jožica Kalc ob spremljevanju na klavir skladatelja g. prof. Vasilija Mirka.

— Huda prometna nesreča se je pripetila večerj dopoldne v stolni ulici. Iz hiše št. 2 je neki voznik pripeljal dvoprepni voz na ulico v trenutku, ko je šel mimo 36letni Miha Knez. Konj so se začeli v kmetu, ga podrli in kolesje voza mu je šlo preko obeh nog, da je obležal z razsekanimi nogama nezavesten na cesti. Poklicali so mariborske reševalce, ki so ga prepeljali v bolnišnico.

— Mladina po svetu. 17 letni krošnjarjev sin Ivan Kotarac je pred dvema tednoma nenadoma izginil od doma in ni odšel za njim nikakšnega sledu. Starši se bojijo, da se mu ni kaj pripetilo, in so zadevo javili policiji. Ivan Kotarac je srednje velikosti, plavih las, precej dobro razvit in ima na sebi svetlo obleko.

— Deklica živa bakla. Pri Sv. Primožu na Pohorju se je 5letna hčerka najemnika Matevža Patnika grela ob odprtem ognjišču. Nenadno se ji je užgala obleka, in dekle je dobilo grozne opekline po spodnjem životu in po prsih. Odprtemi so jo v bolnišnico kjer se ubogi otrok bori s smrtjo.

— V zvezi z vlomom v piarno Zadrugne zveze v Miklošičev 2. iz katere sta izginili dve hranilni knjižnici in nekaj gotovine v skupni vrednosti preko 100.000 Din, krožijo po Mariboru razne govorice in je policija storila že na sledu.

— Mlad defraudant. V torek ob pol 10 je trgovec Kotnik na Grajskem trgu poslal svojega 16letnega vajenca Branka k trgovcu Preacu na Glavnem trgu z neko knjigo in 5.400 Din, ki bi jih moral izročiti g. Preacu. Vajenec je prišel v trgovino g. Preaca ter oddal knjigo, ne pa denarja. Dejal je, da ima še nekaj kasirati in se bo kmalu vrnil. Odšel je in izginil brez sledu. Branko je visoke, šibke postave, kostanjevih las, nazaj porasanih las, gozlovav ter običen v trgovski črn plašč ter sive športne hlače in govori samoslovno. Kdor bi kaj vedel o njem, naj to nemudoma sporoči najbližji orožniški postaji ali pa predložitvni mestni policiji v Mariboru.

— Izročeno sodišču. Mariborska policija je izročila sodišču 28 letnega Albina Kormanca iz Rus, ki je, kakor mo poročali, izvršil napad na pristava Alfonza Trojana na mariborskem sresnem načelnstvu.

Z Jesenic

— Sokolsko društvo Jesenice priredi drevi ob 20. v svojem domu predavanje »Delo in zaštita žene«. Predaval bo edadatelj ZKD g. dr. Alujevič Branko.

— Živalca razstavlja na Jesenicah. Jeseniška podružnica »Živalca« je otvorila v telovadnici meštanske šole drugo veliko razstavo malih živali. V nedeljo dopoldne so se zbrali v lepo okrašeni dvorani zastopniki krajevnih oblaštev in korporacij in število obiskovalcev. V tek tedna si bodo ogledala razstavo tudi mladina tukajšnjih šol pod vodstvom učiteljskega kar je še posebno važno, saj je razstava za mladino kaj poučna. Poleg moralnega je zajamčen tudi poln gmetni uspeh, kar reči, ki so po večini tvorniški delavci, tudi zaslužijo. Vse živali so strogo ocenili strokovnjaki. Razstava ostane odprta do 15. t. m.

Iz Ptuj

— Radijske motnje. V svrno zaščitenja radijskega sprejema in uspešnega poljivanja radijskih motenj, ki so se pojavile po mestu, je mestno poglavarstvo pozvalo lastnike električnih masaznih aparatov, električnih sesalcev prahu, električnih aparatov za čiščenje parketov in električnih sušilcev las, da vse te naprave prijavijo v teku 10 dni mestnemu poglavarstvu.

— Predavanje. Narodnoobrambna društva v Ptuj priredijo skupno v torek 10. t. m. ob 20. v »Mladici« predavanje o Primorski s skopičnimi slikami in recitacijami. Vstopnine ne bo. Prostovoljni prispevki se bodo hvaležni sprejemali. Vabljeni vsi!

— Telefonska proga Ptuj — Vurberk. Od ministrstva za pošte in brzojav je odobrena zgradba telefonske proge Ptuj — Vurberk pod pogojem, da interesi prispevajo k gradnji. Ptujška občina je na zadnji seji sklenila prispevati 2000 Din.

— Kino. V sredo in četrtek »Sužnji denarja«.

Sokol

Sokolska predavanja v jugoslovanskem radiu. V novembru bodo prenašale vse tri jugoslovanske radijske stanice naslednja sokolska predavanja: dne 12. novembra bo predaval br. Polić iz Sv. Lenarta v Sl. Gorici »Mislji o telesni vzgoji«. 15. novembra bo govoril br. Tratar iz Trebnje o sokolski propagandi, v sokolskem tisku, naposled bo 26. novembra predaval br. Govre Milošević iz Cetinja o temi »O uedinjanju Črne gore z Jugoslavijo«. Opozorjamo na ta predavanja.

Sokolsko društvo v Ljubljani III. Bežigrad vabi 11. t. m. ob 20. uri vse svoje članstvo in prijatelje k predavanju gospe Skušek-Tsuneko: »Japonci in njihovo življenje«. Udeležba je obvezna.

Sokolski pevski zbor. Vse pevce ljubljanskih sokolskih društev vabimo k prvi skupni vaji za nastop na akademiji dne 30. t. m. na Taboru, ki bo v četrtek dne 12. t. m. točno ob pol 19. v lutovni dvorani Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu (vhod z Bleiweisove ceste). Prosimo točno in polnoštevilno udeležbo! ZPO.

Sokol I. Ljubljana—Tabor bo imel v soboto 14. t. m. ob pol 21. v veliki dvorani na Taboru telovadno akademijo članstva in naraščaja. S to prireditvijo hoče društvo pokazati, na kakši stopnji je telesna vzgoja v društvu. Vse točke sporeda, ki bodo brez odmora trajale do 10. ure, so najnovejše sestave članov in članic vadiateljskega zbora ter so se jih oddelki naučili pri rednih telovadnih urah v enem mesecu, ne da bi pri tem zamenjali sistematično telovadbo. Čas med posameznimi točkami bo izpolnil društveni orkester. Vabimo ljubljansko sokolstvo in vse občinstvo, ki se zanima za telesno kulturo in s simpatijami spremlja kulturno delovanje sokolskega Tabora, da s številnim obiskom akademije pokaže pozornost delu mlade sokolske generacije.

Naše gledališče

DRAMA

Sreda 11.: Na ledeni plošči. Premierski abonma. Četrtek 12.: Kvadratura kroga. Red B. Petek 13.: Zaprtlo. (Gostovanje v Celju). Sobota 14.: Na ledeni plošči. Izven. Nedelja 15.: Vesela božja pot. Izven. Znižane cene, ob 20. Din navzdol.

Premiera Wernerjeve igre »Na ledeni plošči« bo v sredo 11. t. m. za premierski abonma. Snov dejanja je zajeta iz najaktualnejših dobrih, socialnih in etičnih problemov ter slika razkol v nazorih med generacijo idealistično in materialistično usmerjenih ljudi. V igri bodo nastopili: Šaričeva, Mileva, Boltarjeva, Vida Juvanova, Gabrijeličeva in Rakarijeva ter gg.: Kralj, Jan. Sanein, Gregorin, Skrbinski, Jorman, Polokar. Režiser: Ciril Debevec.

Katajeva izredna zabavna komedija »Kvadratura kroga« nas seznani na jako originalen in humoren način z dvema mladima paroma iz nove Rusije. Stanujoči v eni sobi preživljajo krize radi nepremišljenosti in preizkušnja sklenjenih zakonov. Sodelujejo: Danilova, Severjeva, Sanein, Stupica, Jorman in Potokar. Režiser: inž. Stupica.

OPERA

Začetek ob 20. Sreda 11.: Dvojno knjigovodstvo. Red Sreda. Četrtek 12.: Ples v maskah. Red Četrtek. Petek 13.: Zaprtlo. Sobota 14.: Bolna Smrt. B. Nedelja 15.: ob 15. Pod to goro zeleno.

Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol. ob 20. Hoffmannove pripovedke. Izven. Grinova opereta »Dvojno knjigovodstvo« predstavlja veselo komedijo o zamenjavi oseb, ki je prepletena z melodioznimi šlagerji. Sodelujejo Brumen-Lubejeva, Peček, Smrkolova, Gorski, Zupan, Plut, Brarjevi Albina in Rezi, Japleja, Frelih in Simončič. Režiser prof. Šest. Vodstvo jazz-orkestra Zebre.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE: Sreda 11.: Zaprtlo.

PTUJSKO GLEDALIŠČE: Petek 13.: Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Gostovanje Narodnega gledališča v Mariboru.

BLAGO DOBITE POVSOD

To je res. Toda mi kot tovarnarji Vam lahko postržemo boljše in cenejše!

Cene našega blaga za obleke so od 120.— do 180.— dinarjev po metru

VLADA TEOKAROVIĆ & KOMP.

PARACIN

Trgovačka kuća za svaki tep in svak okus.

Tovarniške prodajalne: LJUBLJANA, Gradišče 4 in v svakem većem mestu Jugoslavije.

Gospodarstvo

Poziv PAB za plačilo prvega obroka kmečkih dolgov

Kmečki dolžniki denarnih zavodov naj plačajo za prvi obrok eno desetino dolga

Privilegirana agrarna banka objavlja: Z uredbo o likvidaciji kmetijskih dolgov je prevzela vse dolgovne kmetov nasproti denarnim zavodom in kreditnim zadrugam, ki so nastali pred 20. aprilom 1932. Privilegirana agrarna banka, ki ima pravico uređiti te dolgovne in prejemati v imenu države vsa plačila obrokov na račun teh dolgov. Prvi obrok je že dospel 1. novembra 1936 in dolžniki ga morajo po čl. 29 in 30 uredbe plačati po začasnem proračunu, in sicer takole:

Dolžniki, katerih skupni dolgovi denarnim zavodom in kreditnim zadrugam ne presegajo 25.000 Din, bodo poslali takoj Priv. agrarni banki najmanj 10. del svojega na polovico znižanega dolga na račun za zadnjega obroka. Tisti, katerih skupni dolgovi denarnim zavodom in kreditnim ustanovam presegajo 25.000 Din, bodo poslali Priv. agrarni banki kot prvi obrok znesek, ki znaša desetino njihovih današnjih dolgov. V teku meseca novembra bodo dobili dolžniki v tem smislu pozive od denarnih zavodov in kreditnih zadrug kot dosedanjih upnikov, da plačajo prvi obrok, kakor to odredja čl. 32 pravilnika za izvedbo uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov.

Po prejemu poslanih zneskov bo Priv. agrarna banka smatrala, da so dotični dolžniki izpolnili svojo obveznost, zapadlo 1. novembra t. l. Kadar dobi od njihovih prejšnjih upnikov potrebne podatke in obračune o teh dolgovih in ko bo na njihovi podlagi znižala glavnicu, kakor to določa odredba, pa bo izvršila končni obračun anuitet. Če se bo pokazal prebitke nad zneskom, sprejetim na račun obroka, doselega 1. novembra t. l., ga bo banka ali vrnila dolžnikom, ali pa uporabila za odplačilo prihodnjih obrokov; če bo pa poslani znesek manjši, bo od dolžnika zahtevala, da naknadno poravnava dolžno razliko.

V zvezi s tem se dolžniki obveščajo, da lahko pošljejo navedene zneske Priv. agrarni banki takoj, še prej, preden doloži poziv za plačilo od denarnega zavoda, ki so mu bili doslej dolžni. Prav tako se dolžniki opozarjajo, da lahko takoj pošljejo Priv. agrarni banki na račun odplačila tudi večji znesek, ali poravnajo tudi ves dolg. V tem primeru bodo oproščeni v ustrežajoči meri obresti za bodoče.

Če se dolžniki ne bodo ravnali po dobjenih plačilnih pozivih, ali po tem sporočilu, bodo po določbah čl. 48 uredbe izgubili enkrat za vselej pravico, da bi se smeli še nadalje okoristiti z olajšavami pri plačevanju, kakor to določa uredba. Od takšnih nerednih dolžnikov se bo brez odloga izterjalo izplačilo vsega dolga na prisilen način preko davčnih oblasti, skupaj z izterjanjem kazenskih obresti. Zato se opozarjajo prizadeji dolžniki, da se ravnajo po tem sporočilu, in da se takoj odzovejo plačilnim pozivom. Denar naj pošljejo neposredno Priv.

agrarni banki s točno navedbo svojega krstnega in rodbinskega imena, kraja bivanja in zavoda ali zadruge, ki so ji doslej dolgovali.

Gornja objava Privilegirane agrarne banke prinaša v zamotano vprašanje plačila prvega obroka novo zmedo. Po uredbi bi morali kmečki dolžniki denarnih zavodov 1. novembra plačati Priv. agr. banki prvi obrok. Ker pa je pravilnik izšel šele nedavno v prilogi »Službenih novic« od 4. novembra (priloga sama pa je datirana z 31. oktobrom), je bilo plačilo ob tem roku nemogoče. Pravilnik sam je za prvi obrok postopanje v toliko spremenili, da je predpisal, da bodo upniški denarni zavodi izračunali višino prvega obroka in poslali obračun dolžnikom skupaj s pozivom, da takoj plačajo prvi obrok Priv. agr. banki. Te pozive morajo po pravilniku denarni zavodi poslati svojim kmečkim dolžnikom do 20. t. m. Očitno se sedaj Priv. agrarna banka boji, da mnogi denarni zavodi do tega roka ne bodo mogli sestaviti obračunov in poslali pozivov. Objava banke pravi, da bodo upniki prejeli pozive v teku novembra. Sedaj poziva Priv. agrarna banka kmečke dolžnike, naj ji tudi brez poziva denarnega zavoda pošljejo prvi obrok v višini najmanj ene desetine dolga (če skupni dolgovi pri denarnih zavodih ne presegajo 25.000 Din, tedaj se ta desetina računa od dolga, znižanega na polovico). Seveda ta poziv ne more spremeniti določb pravilnika, ki nalaga denarnim zavodom dolžnost, da napravijo obračun za prvi obrok in ga pošljejo dolžniku s pozivom, da ta prvi obrok takoj plača Priv. agrarni banki. Zato kmečkemu dolžniku ne morejo zadeti nikake posledice, če obroka ne plača, preden ne dobi od denarnega zavoda obračuna za prvi obrok skupaj s pozivom za plačilo.

Sporočilo Priv. agrarne banke opozarja tudi na posledice v primeru neplačila po uredbi, ki pa jih pogrešno tolmači, podobno kot poziv obeh slovenskih zadrugnih zvez in Zveze jugosl. hranilnice, ki smo ga objavili v nedeljo. Priv. agrarna banka pravi v svoji objavi, da bodo dolžniki, ki se ne bodo ravnali po dobjenih plačilnih pozivih ali po tem sporočilu, izgubili v smislu čl. 48 uredbe pravico olajšav po uredbi in bo Priv. agrarna banka preko davčnih uprav izterjala ves dolg. Še enkrat moramo opozoriti, da predvideva uredba v citiranem čl. 48. ob neplačilu obroka izterjavo celotnega dolga le za primer, če kmet ne plača privatnemu upniku; če pa pobira obroke davčna uprava (in to velja za vse dolgovne pri denarnih zavodih), tedaj izterja davčna uprava z izvršbo na prejemnine le dotični obrok in samo v primeru, če ta izvršba ne da zadostnega uspeha, se s prodajo dolžnikovih nepremičnin izterja ves dolg.

Vpisovanje ljubljanskega posojila zaključeno

Preko 37 milijonov vpisanih

Z večerajšnjim dnevom je potekel rok za vpisovanje 6% obligacijskega posojila mestne občine Ljubljanske v višini do 20 milijonov Din. Poslednje dni je bilo zanimanje za vpis tega posojila posebno živo in je vpisana vsota ponovno precej narasla. Ob večerajšnjem zaključku je dosegla vpisana vsota 37.114.000 Din. Ta številka je še provizorična, ker manjkajo nekatera poročila iz raznih vpisnih mest. Ta vsota se torej lahko še nekoliko poveča. Pri gornji vsoti je torej posojilo prepisano za 86%.

To je vsekakor lep uspeh, ki kaže, da zna naša javnost ceniti vrednostne papirje, ki jih izda mestna občina Ljubljanska, ker ima dobre izkušnje z doslej izdanimi 6% obveznicami, ki jih je občina vedno v redu plačevala. Ta uspeh pa daje tudi mrljaj, da bi morda v bodoče kazalo, oprijeti se tega načina najemanja posojil za potrebe mestne občine, ki je gotovo bolj priporočljiv, kakor najemanje posojil pri Mestni hranilnici. Tudi pogoji takih posojil niso za občino slabši, v danih razmerah morda še ugodnejši.

Zanimivo je, da je bilo zadnje dni tudi

mного posojil v gotovini. Dokler so bile knjižnice Mestne hranilnice interesentom se na razpolago po razmeroma nizki ceni je vsakdo, ki je imel namen naložiti svoja gotovinska sredstva v tak vrednostni papir mestne občine, raje kupil staro knjižnico Mestne hranilnice, ki jo je dobil morda po 80 ali 85% nominalne vrednosti, dočim bi pri vpisu obveznic v gotovini plačal za 100 Din nominala 97 Din. Čim pa je v teku vpisnega roka cena starih knjižnic Mestne hranilnice vedno narasčala in se je vedno bolj približevala nominalni vrednosti in v zadnjem času sploh ni bilo mogoče dobiti teh starih knjižnic, so bili interesi, ki so se zanimali za ta papir, primorani neposredno v gotovini vpisati obveznice.

Zanimivo je, da je pretežni del posojila vpisan v velikih komadah obveznic po 10.000 Din. Teh velikih obveznic je bilo vpisanih 3.085 v nominalni vrednosti 30.85 milijona Din. Obveznic po 5000 Din je bilo vpisanih 831 za skupno nominalno vrednost 4.16 milijona Din, obveznic po 1000 Din pa je bilo vpisanih komaj za 2.1 milijona Din (2109 komadov).

Gospodarske vesti

— Podružnica PAB v Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu. Iz Beograda poročajo, da Privilegirana agrarna banka ne bo ustanovila podružnic samo v Zagrebu in Ljubljani, temveč tudi v drugih važnih centrih, predvsem v Sarajevu. Za ravnanje podružnic v Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu so že postavljene trije uradniki centrale. Ljubljansko podružnico bo vodil g. Koprivšek. Za zagrebško in ljubljansko podružnico je imenovano tudi že ostalo uradništvo, ki je potrebno za prvi pričetek poslovanja.

— Trgovinska pogajanja s Francijo, Češkoslovaško, Svcio in Madžarsko. V Beogradu so v polnem teku trgovinska pogajanja med našo in francosko delegacijo, ki bodo trajala še dalj časa. Prav tako se v Beogradu vodijo pogajanja s Češkoslovaško v okviru gospodarskega programa Male antante. Pogajanja s Češkoslovaško bodo zaključena v prihodnjih dneh. V kratkem pa se bodo pričela pogajanja s Svcio in Madžarsko. Prihod švicarske delegacije je najavljen za 18. t. m., madžarska delegacija pa bo prispela v Beograd 25. t. m.

v naši državi veliko banko z glavnico 200 milijonov Din. Pretežni del te glavnice bi dali na razpolago nemški židje, ki žive v Londonu, in sicer iz sredstev, ki bi jih sčasoma dobili s prenosom premoženja iz Nemčije. Pri tej ustanovitvi bi sodelovali tudi nekateri interesi iz naše države. Namen banke bi bil financirati javna dela v Jugoslaviji. Predstavniki te skupine se stopili že v zvezo z našimi bančniki iz gospodarstveniki.

Borze

10. novembra

Na ljubljanski devizni borzi se je Pariz nekoliko okrepil, oslabil pa so Amsterdam, Bruselj, London in New York. V privatnem kliringu so se trgovali avstrijski šilingi: v Ljubljani po 8.69 (napreči večerajšnjemu dnevu so nekoliko popustili), v Zagrebu po 8.63 in v Beogradu po 8.65; angleški funti so notirali v Ljubljani 238.75 den., v Zagrebu pa so trgovali po 238.8750; italijanske lire (klirinske na'aznice) v Ljubljani po 215, v Zagrebu tudi po 215, a v Beogradu so se pomajale po 235; nemški klirinski čeki stanejo v Ljubljani 14.08, v Zagrebu 14.0150 (za sredo novembra 13.99, za konec novembra 13.8750 in za sredo decembra 13.85) in v Beogradu 14.0220.

Na zagrebškem efektm tržišču je bila Vojna škoda nadalje čvrstješa. Zaključki so bili v 7% investicijskem posojilu po 85, v 7% Blairu po 78, v 8% Blairu po 87 in v šecerani Osijek 140.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2325.67 — 2340.26, Berlin 1743.03 — 1756.91, Bruselj 733.20 — 738.32, Curih 996.45 — 1003.52, London 211.06 — 213.11, Newyork 4304.76 — 4341.07, Pariz 201.02 — 202.46, Praga 153.33 — 154.44, Trst 227.70 — 230.78, Curih, Beograd 10, Pariz 201.750, London 21.21, Newyork 435, Bruselj 735.750, Milan 22.9250, Amsterdam 233.25, Berlin 175, Dunaj 77.50 (81.35), Stockholm 109.35, Oslo 106.5750, Kopenhavn 94.70, Praga 15.39, Varšava 81.80, Budimpešta 85.75, Atene 3.90, Bukarešta 3.25.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 379 — 382, 7% invest. 85 — 85.50, 4% agrarne 49.50 — 50, 7% Blair 77 — 78, 8% Blair 87 — 88, 7% posojilo DHB 89.50 — 90.50, 6% beguške 70 bl. 6%, 6% davn. agrarne 65 — 66, delnice: PAB 194 — 196, Gutmann 60 bl., Trbovlje 190 — 200, Isis 15 den., šecerana Osijek 135 — 140, Durbrovačka 200 den.

Beograd. Vojna škoda 378 — 379 (378.75 — 379), za dec 377 — 378 (377.50), 7% invest. 85.50 — 86, 4% agrarne 49.75 — 50, 6% beguške 69.75 — 70 (67.50 — 67.90), 8% Blair 85.50 — 86 (85.75), 7% Blair 76.25 — 76.50 (76.75), 7% posojilo 90 bl., Narodna banka 6950 — 700, PAB 194 — 195.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, (10. t. m.) Začetni tečaj: pšenica: za dec. 115, za maj 112.6250, za julij 99.1250; trštica: za dec. 102.75, za maj 95.6250.

+ Winnipeg, (10. t. m.) Začetni tečaj: pšenica: za dec. 106, za maj 107.25, za julij 105.1250.

+ Novosadska blagovna borza (10. t. m.) Tendence čvrsta Pšenica (78 kg): baska in banatska 153 — 155; sremska in slavonska 154 — 155; baska ladja Tisa 164 — 165; ladja Begej 163.50 — 164.50; ladja Kanak 161 — 162; baska in banatska, ladja Dunav 163 — 164; sremska, ladja Dunav 162 — 163; sremska ladja Sava 160 — 161. Rž: baska 125 — 127.50; Jermen: baski in sremski, 64 kg 108.50 — 110; jari 68 kg 122.50 — 125. Oves: baski, sremski in slavonski 102 — 104. Koruza: baska in sremska 100 — 102; banatska 98 — 100. Moka: baska in banatska 240 — 250: »2« 220 — 230: »3« 200 — 210: »4« 180 — 190: »7« 140 — 150: »8« 105 — 110. Otrobi: baski, sremski in banatski 78 — 84. Fiziol: baski beli brez vreč 200 — 202.50; z vrečami 205 — 210.

+ Budimpeštanska terminska borza (10. t. m.) Tendence stalna. Promet slab. Rž: za marc 15.23 — 15.25. Trštica: za maj 12.15 — 12.17.

BOMBAZ

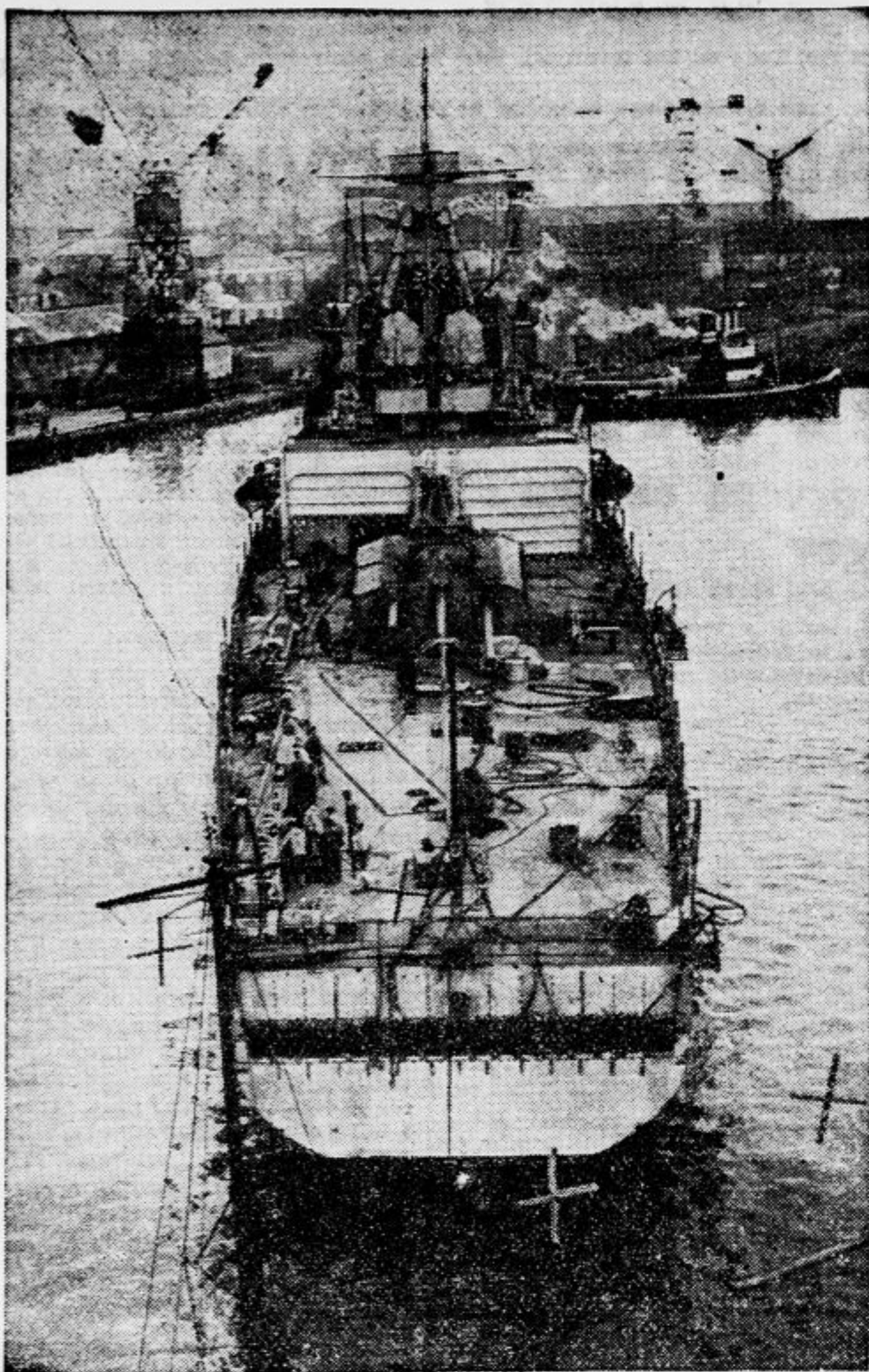
+ Liverpool, 9. novembra. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za dec. 6.61 (prejšnji dan 6.73), za maj 6.55 (6.62), za okt. 6.22 (6.26).

+ Newyork, 9. novembra. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za dec. 11.79 (11.90), za maj 11.78 (11.87).

ŠIVINA

+ Sejem za šivino. V torek 10. t. m. je bilo pripeljan

Najnovejša francoska križarka

Francoska križarka »Marsellaise«, ki so jo te dni dokončno oborožili, v pristanišču Saint Nazaire

Drago praznoverje

Ameriške oblasti pripravljajo energičen nastop proti vsakovrtnim prerokom in čarovnikom, ki izvlačejo neumnim ljudem vsako leto 125 milijonov dolarjev iz žepov

V Zedinjenih državah se začne v kratkem zanimiv boj: boj proti praznoverju. Z gangsterji in izsiljevalci je posebna policija obračunala do majhnih ostan- kov v zadnjih štirih letih, praznoverje pa je v tem času samo silno napredovalo. Po neki cenitvi strokovnjakov potrošijo Američani letno najmanj 125 milijonov dolarjev za razne preroke, vedeževalce, vidce, velike in majhne čarovnike, za stare babe, ki prerokujejo iz kavne gošče, kart in čajnih listov.

Ta čas zbirajo v Washingtonu podatke o obsegu praznoverja, o krajih, kjer je najbolj razširjeno in kjer bi bilo potemtakem najbolje začeti z energičnimi ukrepi proti njemu.

V Dayfieldu v Coloradu je mlad far- mar ustrelil nekega Indijanca, češ da je ta zastrupil njegovo svačnino in jo umoril s tem, da je pihnil vanjo. V Wew Jerseyu so obodili pet ženk, ker so trdile, da je neka šesta ženska obdarjena s čarovnimi močmi in da se je sposobna spremeniti celo v žival. A še potem, ko so jih odvedli v ječo, so bile sveto pre-

pričane, da je njih trditev pravilna in da gre tudi obsodba na rovaš čarovnih sil šeste ženske...

Na vzhodu St. Louisa, v zamorski četrti so aretirali nekega črnca, ki je za določene cene prodajal svoje čarovne pripomočke vsem, ki so se zanje zani- mali, in teh revežev je bilo dosti. Tako je prodajal kosti črnih mačk po 10 dolarjev, kosi kačjih kož, ki so ženskam za- jamčeno »dajali moč nad moškimi«, so veljali 15 dolarjev, a za 15 dolarjev je prekanjenec dosti manj prekanjenim gla- vam ponujal prašek, ki je baje prav si- gurno privedel vsakega nazaj, ki je bil komu ušel. Po 5 dolarjev so bila jajca, ki so imela moč, da so pregnala vsakega sovražnika. Menda je šlo za stara jajca, ki bi v primeru potrebe pregnala še koga drugega, ne samo sovražnikov, če bi se — razbila.

Oblasti so sedaj sklenile, da bodo v prvi vrsti prepovedale trgovino s takšni- mi čarovnimi pripomočki. Toda to bo še prvi ukrep proti praznoverju, ki stane Ameriko tako ogromne vsote.

Podjetni kaznjenci

V kaznilnici so se počutili najbolj varne pred policijo

Veliko senzacijo je zbudila na Poljskem pojasnitev cele vrste težkih roparskih na- padov in vlomov, ki so vznemirjali že dalj časa prebivalstvo krajev okrog Poznanja. Policija si je spočetka zaman prizadevala, da bi izsledila zločince, potem je v svoje veliko presenečenje odkrila, da sedijo »za varnimi zapahci« v poznanski kaznilnici in da počenjajo od tam svoje zločine.

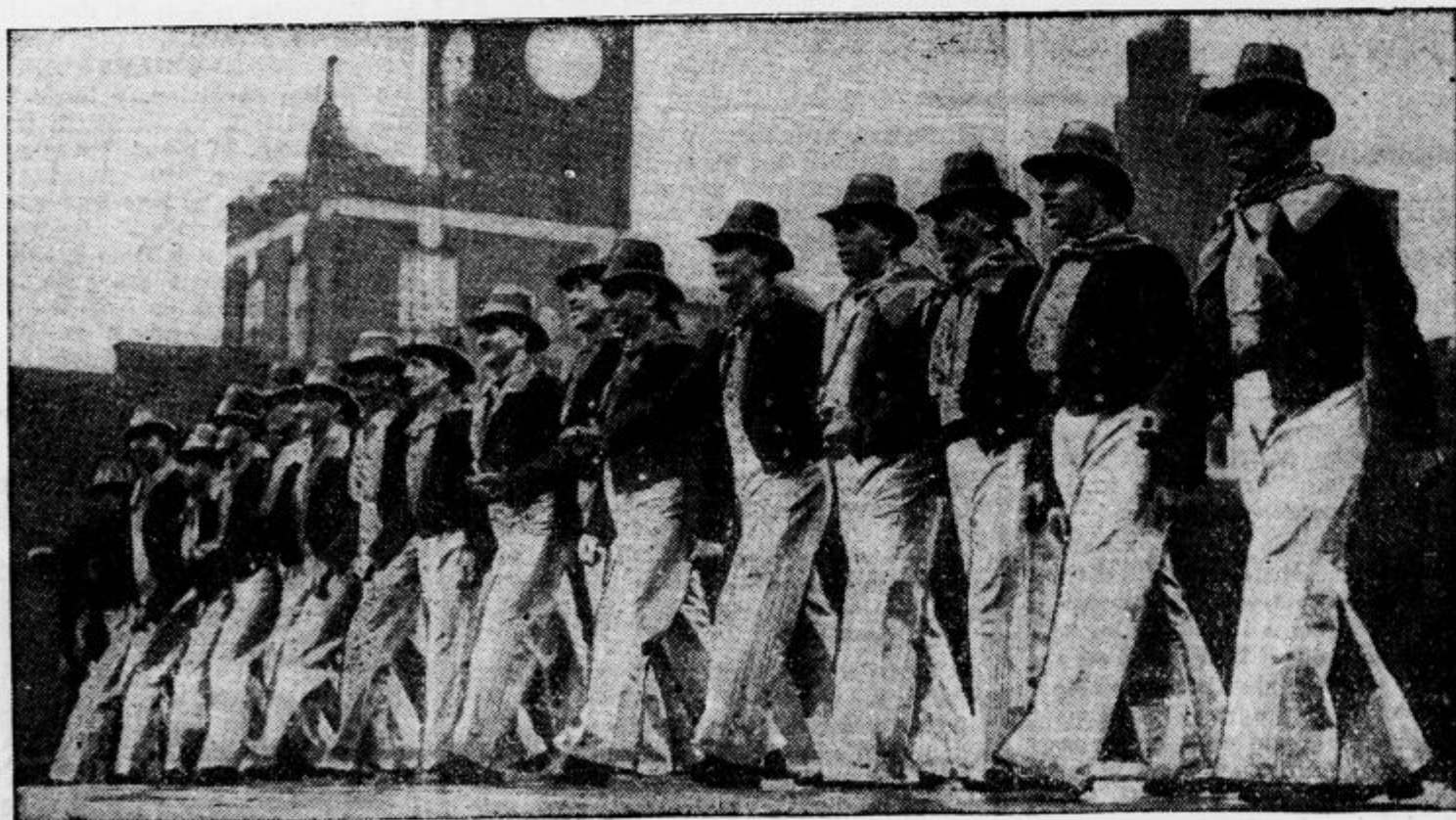
Gre za več zloglasnih zločincev, ki so jih zašili za dalj časa, pa so ponoči s ponare- jenimi ključi odhajali na zločinske pohode.

Po vsakem novem hudodelstvu so se vra- čali v kaznilnico, kjer so mislili, da so pred policijo pač najbolj varni. Policija je pri- jela tudi nekega jetniškega paznika, ki so ga osumili, da je bil v zvezi s storilci.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

V restoranu so imeli ta dan rumsteak. Gost je sedel nagnjen nad rumsteakom in se je jokal, da je človeka kar bolelo, ko ga je gledal. »Zakaj jočete?« ga je vprašal na- takar. Gost je zastokal: »Žalovho rumstea- ka! Morda se bo dal omehtati!«

V uniformi Nelsonovih mornarjev

Pri veliki recepciji v čast novemu londonskemu županu so oddelki mornarjev nastopali tudi v noši mornarjev, s katerimi je slavni admiral Nelson zmagal pri Trafalgarju

Misli o samomoru

V divji jezi storjeni sklep, da si konča življenje, je posledica do blaznosti stop- njevanega afekta. (Kant).

Človekovo življenje ni v splošnem nič važnejše od življenja ostrige. Če imamo pravico izpeljati Nil in Dunav iz njiju strug, zakaj naj bi bil zločin, če bi spu- stili nekoliko unč krvi iz naših kanalov? Čemu bi življenja ne odvrgli, če ni vred- no življenja in nikomur ne koristi? (Da- vid Hume).

V samomorilecu je prav tako malo občudovanja vrednega zatajevanja same- ga sebe kakor v bolniku, ki se odloči po pameti, da si da izdreti zob brez bo- lečin, ker se izogne s tem brezkončnemu zobobolu. V obeh primerih gre samo za pametno preračunljivo sebičnost, ki je le tedaj neravna, kjer nam še ni odrezana vsaka možnost, da izpolnimo svoje dolžnosti do svojcev in družbe. (Eduard v. Hartmann).

Misel na samomor je močna uteha. Marsikomu pomaga preko marsikakšne hude noči. (Friedrich Nietzsche).

Kaj opazi tujec na Holandskem?

1. da so ob sobotah vse trgovine odprte do 10. zvečer.
2. da se vozijo tam nune s kolesi po cestah.
3. da izhajajo jutranji listi tam v rešnici zjutraj, večerni pa v rešnici zve- čer.
4. da moreš v kavarni brati liste samo pri mizi, ki je določena za to.
5. da moraš ob policijski uri, to je ob 1. po polnoči, brezpogojno ostaviti vsako kavarno ali gostilno, pa čeprav imaš na mizi še pol porcije pečenke ali pol sko- delice kave.
6. da nastopa policija pri lažjih pro- metnih nezgodah samo na željo prizade- tih.
7. da Holandci nimajo svojih avtomobi- lov.
8. da tudi nimajo nobene domače to- varne, ki bi izdelovala pisalne stroje.
9. da ne plačujejo tam za poslušanje radia nobenih pristojbin.
10. da posveča radio šahu skoraj vsak dan po eno uro.
11. da »čaja z limono« ne pozna.
12. da smatrajo žvižganje v javnem lo- kalu za znak dobre volje, ne pa za grdo navado.
13. da ima v vsačem večjem kinu vsak sedež svoj pepelnik.

Dva španska nacionalistična vodja

General Valdes (v površniku) in polkovnik Rada, ki sta poveljevala nacionalističnim četam v escorialskem odseku

Smolež

Dolga leta ječe zato — ker ni nič ukradel

Če bi priredil v dunajskem podzemlju tekmo na vprašanje: »Kdo ima največjo smolo?« bi 31-letni železovlavar Alfred Banisch gotovo odnesel prvo nagrado. Ne zato, ker je nepoboljšljiv zmikav, tem več zato, ker ga vedno primejo. Prej ali slej se mora sicer vsak njegov tovariš pokoriti za svoja zla dejanja, toda Ba- nisch bi se lahko ponašal s tem, da nima od svojih zločinskih dejanj nikoli nobenega dobička. In to je smola.

L. 1924. — tašrat mu je bilo komaj 19 let — je v nekem poštnem uradu v Fa-

voritenu videl uradnika, ko je baš zaklju- čeval blagajno. Opazil je v njegovih ro- kah mnogo, zelo mnogo denarja, celih 35.000 šillingov. Hitro se je odločil in iztrgal uradniku ves šop bankovcev, pa so ga prijeli takoj in ga obodili na štiri leta težke ječe. Štiri leta — pa nič ple- na...

L. 1928. se je splazil v neko stanovanje, da bi kaj ukradel. Zasačili so ga že v predprobi. Dve in pol leta ječe!

L. 1931. je potkal na vrata neke foto- grafske delavnice. Vrata so bila baje od- prta. Vstopil je. Pravkar je prihajala ne- ka dama iz delavnice. Banisch je vjudno pozdravil: »Dober dan!« In zbežal. Zasle- dovali so ga in prijeli. Naložili so mu dve leti, dve leti za »Dober dan...«

In sedaj je stal spet pred sodniki, ker so našli pri njem zastavne listnike, za 27 m moškega blaga. Mož se je izgovarjal, da je to blago prevzel od nekega »Ma- yerja«, da bi ga prodal dalje. Pa kako naj mu verjamejo? Blaga, ki naj bi ga prodal za dobičkom dalje, ne boš vendar našel v zastavljalnici. Poleg tega tudi niso mogli najti nekega Mayerja, ki bi lahko smoleža razbremenil — če bi pač ne imel takšne smole.

A vendar mož nima same smole, ima — z nekimi omejitvami — tudi srečo. Že mnogo let je na smrt bolan, nima več obisti in organi, ki jih ima, mu delujejo kaj slabo. In tako ostajajo njegove kazni po večini samo na papirju.

Katastrofa sovjetskega letala

Iz Moskve poročajo, da je neko letalo sovjetsko-nemške družbe »Derolufs«, ki je bilo na poti iz Kraljeva v rusko pre- stolnico, 90 km pred Moskvjo iz še nezna- nega vzroka treščilo na tla in se razbilo. Vsa posadka in sedem potnikov, skupaj 10 oseb, je našlo pri tem smrt.

Klobuk iz filmske vloge

Lepa hollywoodska zvezda Barbara Pepperjeva se ponaša s slikovitim klobukom, katerega je dobila idejo v svoji zadnji filmski vlogi

Odkod lokomotiva?

Od parnega voza do aerodinamičnih strojev

Razvoj parne lokomotive se je začel l. 1767. s Cugnotovim parnim vozom, ki je v ostalem že pri eni svojih prvih voženj podrl neki zid. Veliko senzacijo je potem povzročala Trevithicksova parna kočija, ki je napravila svojo poskusno vožnjo v neki božični noči. Šele okrog l. 1800. pa se je začela prava zgodovina time lokomo- tive.

Kar smatramo danes za samo ob sebi

umevno, pa je bilo tedaj še zelo sporno. Poskušali so izdelati celo »stopajoče« lo- komotive, ker tračnicam niso zaupali in so pripisovali trenju med njimi in kolesom premajhno gotovost za gibanje. Mnogi strokovnjaki so menili, da je pravi želez- niški promet mogoč samo s stroji, ki bi sta- li na mestu in gnali vozove s pomočjo vr- vi. Njih nasprotniki pa so nastopali prav tako energično za stroj, ki bi se sa pre- mikali, za locomotive engine, kakor so ga imenovali. Tako je nastalo ime lokomoti- va, ki je torej nekakšen bojni krik zmago- valcev.

Lokomotive ni ustvaril kakšen posamez- ni inženjer, temveč celo ljudstvo inženjer-jev, kakor je dejal nekoč Robert Stephe- son, slovit sin še slovitejšega očeta Geor- gea Stephensona. To ljudstvo so bili Angle- ži. V Ameriki so razvijali lokomotivo po- sebnoma v velikost, ker so imeli tam še svobodnejše gradbene razmere. Mnoga dru- ga ljudstva pa so potem sodelovala, da je dobila lokomotiva tisto dokončno aerodi- namično obliko, v kateri jo pozna najno- vejši čas.

Potop nemškega parnika

200 milj od jugozapadnega angleškega rta Landend se začel 4454-tonski nem- ški parnik »Isis« ponoči pošiljati klice na pomoč. Prekomornik »Queen Mary« in drugi parniki, ki so bili v bližini, so po- hiteli v najhitrejši voznji proti »Isisu«, kjer se je nemški parnik potapljal. Po zad- njih vesteh je gotovo, da se je ta parnik potopil, kajti parnik Rdeče zvezde »Wee- terland«, ki je okrog polnoči dospel do kraja nesreče, je poslal brezžično sporo- čilo, da ni našel niti najmanjšega sledu za »Isisom.« Ta čas iščejo čolne, a ka- terimi ga je posadka potapljajočega se parnika po vsej prilici rešila.

Postani in ostani član

Vodnikove družbe!

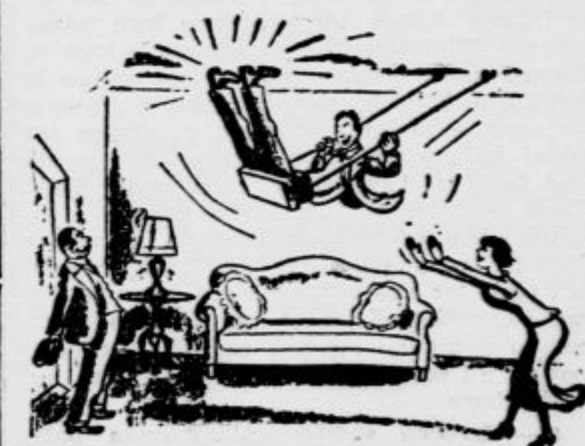
ANEKDOTA

V razburljivih julijskih dneh l. 1870. ko so pričakovali izbruh vojne s Francijo, je stopil neki gospod iz zunanega urada v Berlinu in zagledal, kako je stal vojskovod- ja Moltke pred neko knjižarno na Friedri- chovi cesti in si mirno ogledoval knjige.

»Tukaj ste, ekselencja?« se je začudil dr- žavnik. »Vojne napovedi vendar pričakuje- mo vsak trenutek!«

»Dac, je odgovoril Moltke mirno. »naša mobilizacija je v polnem teku. Pripravljeni smo o tem, da gre vse v redu, tako da nimam za prihodnje dni nobenega posla. Strašno se dolgočasim...«

VSAK DAN ENA

»Za božjo voljo, kaj delate?«
»Obračunavamo z ljudmi nad nami, ki nam neprestano topotajo nad glavami.«
(Judge)

Kulturni pregled

Rudolf Karel, Botra Smrt

I.

V vročih avgustovskih dneh 28. leta sem na svojem prvem potovanju po Bolgariji bil profesorju Rudolfu Karlu, ki se je takrat tudi mudil tam, vedno v razdobju enega samega dne za petami. Kljub prizadevanju, da bi ga dognal in se z njim spoznal, se mi to ni posrečilo. Povsod, kjer se je bil ustavil, so mi pripovedovali o njegovem živem zanimanju za bolgarsko narodno glasbeno blago, njegovo arhaično melodično in komplicirano ritmiko. S poredno veseljem smehljajem pa so mi opisovali tudi Karlovo optimistično brezskrbno nravo, odkrito domačnost in priklupno ljubeznjivost njegove besede.

Nisem si mogel misliti, da se bova po osmih letih vendarle sešla. In to je bilo v soboto po premieri njegove opere »Botra Smrt«. Prav tak je, kakor so mi ga opisali njegovi in moji bolgarski prijatelji. Kljub šestindesetletni letom živoprednega duha, mladeniško razgiban, duhovito dovtipen, navdušenjem predan lepemu življenju, neugnanu delaven, verujoč, da mu je »Botra Smrt« priglajala ob rojstvu dolgo, dolgo svečo, ki bo gorela vse dotlej, dokler ne izvrši vseh svojih glasbenih načrtov. A teh ni malo! Po pravkar končanem novem godalnem kvartetu ga mika Shakespearov komedija »Ukročena trmoglavka« četudi so jo komponirali že dvakrat. Zdi se mi, da ga je napotila k tej snovi rahla in nežna sličnost med značajem »princeze« v »Botri Smrti« in Petruchijeve Katarine, ki obe ukroji v glavnem sebe ljubezen. To bi bila tedaj že tretja Karlova opera. Koliko pa ima v zamisli še komornih, zborovskih, sinfoničnih in drugih umotvorov!

Vsako novo delo R. Karela od začetka njegovega zelo zgodnjega ustvarjanja do danes pomeni novo stopnjo v strmino, rešitev novega glasbenega, stilnega, oblikovanega problema, iskanje novih izraževalnih možnosti. Zato ga ni mogoče opredeliti, priležati nanj etiketno deščico, zapisati za njo pripadnost k tej ali oni glasbeni struji ter njegova dela lepo spraviti v natančno določen predal. R. Karel je neustrašno iskalec glasbene resnice, za njega je mnogokrat le sredstvo to, kar je drugim smoter, kakor n. pr. atonalnost, politonalnost in še druge take glasbene monstroznosti. Karel intuitivno ustvarja iz vonja domače zemlje, iz svoje bogate rodne govorice, iz njenega tipičnega akcenta, iz njene granitne proze, iz njene opojne lirike. Zaveda se, da je veličina umetnosti v nacionalnih posebnostih, izoblikovanih do viske in vsa mojstrska dela nesmrtnih umetnikov nosijo žig njihove narodne pripadnosti. Karel zamejuje internacionalni modernizem, glasbeni kolektivizem, ki poraja dela tako podobna drugo drugemu, da jih ni mogoče ločiti drugo od drugega; saj je skoraj gotovo, da ta brezkrvna, brezdušna, brezdomska, na tekočem traku z veliko tehnično spretnostjo, a s praznoto srca komponirana dela diktirajo nekje od zgoraj, morda celo od tam, kjer gospodarijo židje. O tem in še o marsičem sva se pogovarjala po odlično uspešni premieri »Botre Smrti« s prof. R. Karelom. Bil je prešerno vesel in do konca zadovoljen. Le zakaj tudi ne?

Tako z vsami tehničnimi, fizičnimi in duševnimi silami, kakor so se zavzeli za »Botro Smrt« ravnatelj Polić, režiser Šest, scenarist inž. Franz, in skoraj ves perso-

nal opere, višji in nižji, s solisti Golobovo, Jankom, Ribičevo, Gostičem, Zupčevcem, Primožičem, Zupanom, Španovo, Perkomo, Sekulo, Jelnikarjem, Gorskim, Ramšakovo, Cankarjevo, Kristančičem, Simončičem, z zborom, orkestrom in še s tistimi, ki so za odrom skriti in brez katerih ne more biti uspešne predstave, tako se ne bi zavzeli nemara tako kmalu kje drugod. Komponist Karel ni mogel prehladiti vestnosti in neumornosti, umetniške ambicije in visoke reproduktivne kvalitete naše opere, ki je lahko v celotnem pogledu vzor marsikateri mnogo večji in mnogo bolj favorizirani operi. V razmeroma kratki, s študijem tudi drugih tekočih stvari obremenjeni dobi tri mesece je »Botra Smrt« doživela v soboto premiero, ki pomeni za komponista kakor za naš operni ansambl krepak uspeh. O vsebini te vesele narodne pripovedke, o življenju in smrti (v treh dejanjih, šestih slikah), so našo javnost poučili iz črpnih dnevnikov, ki so tudi opisali glasbeno delo komponista in podali podrobnejšo analizo njegovega glasbenega ustvarjanja. Enako je gledališki list storil vse, da je publika, ki je v zelo zadovoljivem številu posetila premiero »Botre Smrti«, zajela podani umotvor do dna. Tako bi bilo »reba vsako novo umetnino pripraviti, in nemara bi s tem zelo izdatno pripomogli k odstranitvi gledališke krize.

Prevod Lomovega libreta je spretno in v izklesani besedi oskrbel B. Urbančič. To ni bilo lahko delo. Karel je komponiral Lomovo prozo, v tej prozi popolnoma adevatnem glasbenem jeziku tako, da je ta melodični tok prav za prav češka glasbena proza, ki se v naravnih osnutkih oklepa govorice. Češka govorica pa se odlikuje po čeških akcentih in ritmih, ki jim je le v veliko težavo najti v naši besedi primernih naglasov in obratov. Ne da bi s prevodom delal besedi in glasbi silo, je prevajalec rešil nelahko nalogo kar moč odlično.

Prva slika. Težko je bilo razmestiti na našem majhnem odru toliko osebja, kajti tu se snide skoro vse, kar nosi dejanje opere. Tu je župan z županjo, občinski svetniki, graščak, policaj, nebroj meščanov, 12 strganih otrok muzikantov, ki se mu tako rekoč sredi te gneče rodi še trinajsto dete. S to maso je moral imeti prof. Šest gotovo ogromno dela. Vendar je dal vsemu temu mrgolenju naraven, nepriljen tok gibanja. Muzikant prigrisla med to pisano družino, dobrovoljen, brezskrben, muzikant pač, kakor je doma po vsem svetu. Kljub groteskni situaciji postane od tu dalje slika socialna, človeško pretresljiva, saj muzikantovemu beraškemu trinajstemu otroku noče biti krstni boter nihče. Čemu je treba tu še botra? No, sicer tako dobrovoljni muzikant, ki gleda ves svet v rožnati luči, obupa v trenutni melanholiji in seže po vrvi. Reši ga smrt, ki postane kot najusmiljenjša božja dekla botra njegovemu novorojenčku. Nastop smrti je problem zase. Ta botra Smrt je prikupna, brez vsake groze, dobra, usmiljena, ki pržiža sveče življenja, ko pride čas in pih ugaša, ko se čas izpolni, brez zlobe, ker tako mora biti, kot prijateljica: človeka, ki mu naposed podari največje: pozabljenje, brezboje, mir. Taka je naša »Smrt« in ga. Golobova jo je izoblikovala z močno inteligentno in dostojanstveno serioznostjo od začetka do konca. —Z.

Ljubljanska disertacija o Lermontovu

Mihaela M. Orthaberja, ki je dovršil srednjo šolo v Rusiji, je zaneslo naključje na ljubljansko univerzo, kjer se je v seminarjih dr. Kelemine, dr. Kidriča in dr. Prijatelja uveljal v sintetični študij slovanskih in germanskih literatur. Njegovo doktorsko tezo, ki jo je spisal v ruskem jeziku, je nedavno sprejel svet filozofske fakultete Univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani. Natisnjena v knjigi na necelih 100 straneh velike osmerke leži sedaj pred nami (Michael M. Orthaber, Utičaj pesnika Hajnea na pesnika Lermontova, Učice 1936, v cirkli).

Disertacija je sad podrobnega metodičnega proučevanja poezije velikega ruskega romantika M. Lermontova, melanholičnega avtorja »Demona« in enega najizrazitejših ruskih byronistov. Lzmed problemov, ki jih odpira njegovo delo, si je M. M. Orthaber izbral literarno-primerjalnega, ki je bil doslej najmanj obdelan: vpliv poezije Heinricha Heineja na pesmi M. Lermontova. Vpliv, ki je bil dokaj viden, (ruski pesnik je tudi prevajal Heinejevo liriko), vendar je problem Heinejevega vpliva ležal na obodu dosedanjih raziskovanj: Proučevanje teh vplivov je sedaj dovršil najnovejši doktor ljubljanske univerze,

V uvodu svoje disertacije podaja pisec nekatere širše označbe vplivov, ki je pod njimi dozorovala poezija tega nemirnega Rusa, o katerem je napisal sloveči češki kritik F. X. Salda: »Vsa ruska literatura, ki se zaveda bojevitosti svoje funkcije, izvira iz Lermontova: literatura obtožujoča in revolucionarna, reformistična in tendenčna najrazličnejših odtenkov in barv.« Predvsem pa primerja Heineja in Lermontova kot človeka, odkriva njune stične točke, njuno duševno sorodnost, podobnost njunih karakterjev, razlikovanost njune duše. Pri tem ugotavlja dejstvo, ki je v veliki meri vplivalo na značaj njune poezije: grdo telesno zunanost Heineja in Lermontova, dejstvo, ki ima dalekosežne erotične in s tem tudi duševne posledice.

V nadaljnjem delu svoje razprave razglablja dr. Orthaber predvsem Lermontovljeve prevode dveh Heinejevih pesmi (»Fichtenbaum« in »Sie liebten sich beide, doch keiner...«), ugotavlja odmeve teh in drugih motivov v Lermontovljevi izvirni pesniški tvorbi ter analizira tudi vrsto drugih pesmi, ki kažejo, v koliki meri je Heine inspiriral ruskega pesnika. Vsi citati so v izvirnem (ruskem ali nemškem) jeziku, pod črto je navedena uporabljena literatura. Po teh podrobnih razčlembah Heinejevih odmevov v poeziji Lermontova se pisec zaustavlja tudi pri oblikovnih proble-

mih Lermontovljeve poezije in slednjiš pri njegovih pesnitvah v nemškem jeziku, ki se očitneje razodevajo Heinejev vpliv.

Iz razprave dr. Orthaberja je videti, da je imel Heine na Lermontova velik vpliv ne le glede vsebine, marveč zlasti še glede oblikovne strani. Žal da je Lermontova iztrgala smrt preden bi se zadnjikrat pod blagodejnim žarkom Heinejeve poezije bujno razcvetel; ko se je doba učena in posnemanja nagnila h koncu, ko so se pojavljale besede, ki govorijo o popolni zrelosti svojega avtorja, besede, ki nas osupnejo po resničnosti in globini dožitka in po srčnosti, ki je edinstvena tega kova.

Tako je z ljubljanske univerze prišel lep donesek k slovansko-germanski primerjalni literaturi, donesek, ki obenem tudi dokazuje tehtnost in uspešnost metod sodobne komparativne literarne vede. Pri tem ni brez neke značilnosti dejstvo, da je pri slovenskih univerzitetnih učiteljih izšolan pisec v srbsčini obdelal pesniški odnos in duševno sorodnost ruskega in nemškega pesnika. —O.

Zapiski

Na razstavi českoslovaške povojne knjige je bilo tudi večer prav živahno, kakor je sploh obisk zadnje dni razstave očitno naraščal in kazal, da zanimanje za češko knjigo zajema že široke sloje. Razstavo so obiskali tudi nekateri intelektualci iz bližnjih in oddaljenih krajev, tako iz Celja, Maribora, Zagreba i. dr. V nedeljo do pol dne je bilo v razstavnih dvoranah zelo dobro obiskano zaključno predavanje. Urednik dr. Tine Debeljak je prikazal poslušalcem pesniške vrednosti Erbenove zbirke »Kytice« in sicer v zvezi s 125-letnico pesnikovega rojstva. V skladu z vtiskom lepega predavanja o Erbenu je bila recitacija dveh Erbenovih velikih balad v prevodu T. Debeljaka. Recital je akademik Röger. Predavanje je otvoril in zaključil predsednik JČ lige dr. Egon Starč, ki je v sklepnih besedah poudaril velik moralni uspeh čitla predavanj ob priliki razstave češke in slovaške knjige, uspeh, ki krasno izpolnjuje neprisrčakovano lepi uspeh same razstave. Predsednik JČ lige se je zahvalil predavateljem in posebej še redakciji naših dnevnikov, ki so pokazale lepo razumevanje za kulturni pomen razstave in z njo združenih predavanj.

Bata podpira literaturo. Znanja češkovtva Bata je pravkar razpisala dve nagradi: v počastitev življenjskega dela T. G. Masaryka nagrado 50.000 Kč za najboljšo literarno delo v češkem ali slovaškem jeziku do konca 1. 1937, drugo nagrado v enakem znesku pa v spomin Tomáša Bate za najboljše članke, razprave in podobno publicističnega ali novinarskega značaja. Poleg tega bo podeljevala še 30 manjših nagrad do 10.000 do 500 Kč.

Karla Čapka »Angličké listy« so izšli v nemškem prevodu z naslovom »Seltames Englands« pri Brunu Cassirerju v Berlinu.

S P O R T

V nekaj vrstah

Kakor doznavamo, je SK Ljubljana vložila pri JNS protest proti verifikaciji zadnje prvenstvene tekme s Hajdukom, in sicer zaradi sojenja g. Milnarica.

V soboto se je v Curihu vršilo zborovanje švicarskih ligaških klubov, na katerem so razpravljali o sodelovanju švice v prihodnjem tekmovanju za srednje-evropski pokal. Kakor smo že poročali, je bila švica nezadovoljna s tem, da so pritegnili v to tekmovanje po eno moštvo Jugoslavije in Rumunije in ker je komite sklenil, da bosta v tem tekmovanju sodelovali samo dve švicarski moštvi. Komite za srednje-evropski pokal je dal švici 14-dnevni rok, da se izjavi, ali bo sodelovala ali ne. Po daljši debati so švicarski ligaški klubi s 13:1 glasov sklenili, da se bo švica leta 1937. udeležila z dvema moštvoma tega tekmovanja. Obenem je zborovanje izrazilo željo, naj komite za srednje-evropski pokal skrbi za to, da švica v prvem kolu ne bo morala igrati v oddaljeni Jugoslaviji ali Rumuniji.

V soboto in nedeljo se je na Dunaju vršil plavalni dvomatch med Berlinom in Dunajem. Berlinčani so premočno zmagali s 57:33 točkami. V dunajskem moštvu je nastopil tudi naš Wilfan, ki je v hrbtnem plavanju na 100 m s časom 1:11.7 zasedel prvo mesto. Drugi je bil Berlinčan Heisse 1:12.

Lahkoatletski miting Primorja

ASK Primorje v Ljubljani priredi v soboto, 14. t. m. ob 15.30 na svojem igrišču na Tyrševi cesti propagandni omejen lahkoatletski miting. Prireditve se vrši na tekališču, dolgem 420 m, ki je pokrito z ugaski in ima 4 nedvignjene zavoje. Pravico nastopa imajo vsi verificirani in neverificirani atleti klubov, članov JLAS iz Dravske banovine. Prijave s priloženo prijavnino Din 2 za točko in osebo, Din 5 za moštvo, je nasloviti čimprej na naslov: Savo Sancin, Tavčarjeva ul. 1/III. Naknadne prijave, kakor tudi prijave brez prijavnine se ne sprejemajo. Nagrade: pri 5 tekmovalcih v poedinih disciplinah dve priznanici, pri več kakor 5 tekmovalcih 3 priznanice. Isto velja tudi za moštva. Tekmovanje se vrši po pravilih in pravilnikih JLAS. Program in vrstni red disciplin:

1. tek 100 m juniorji in seniorji, 2. skok v daljavo z zal. juniorji in seniorji, 3. tek 1000 m juniorji in seniorji, 4. štafeta 4x400 m s handicapom, 5. met krogla 5 kg juniorji C in met krogla seniorji, 6. balkanska štafeta 800x400x200x100 m s handicapom, 7. štafeta 4x1500 m s handicapom.

Razpis

propagandnega omejenega lahkoatletskega mitinga kot prireditve po dolžnosti SK Jugoslavije v Celju, dne 15. novembra 1936.

SK Jugoslavija v Celju priredi v nedeljo 15. novembra ob 9. dopoldne na svojem igrišču propagandni omejen lahkoatletski miting kot prireditve po dolžnosti. Prireditve bo na tekališču, ki bo začetno na lastnem igrišču na Spodnjem Lanovžu (Kersnikova ulica) v Celju; tekališče je dolgo 365 m. pokrito z ugaski in ima 4 nedvignjene zavoje. Pravico nastopa imajo vsi verificirani in neverificirani atleti povabljenih klubov, članov JLAS dravske banovine. Prijave s priloženo prijavnino 2 Din za točko in atleta ter 5 Din za moštvo je poslati na naslov: SK Jugoslavija, Celje — France Dobnik, Celje, Breg 32, do 12. novembra do 14. Naknadne prijave, kakor tudi prijave brez prijavnine se ne sprejemajo. Nagrade so: pri 5 tekmovalcih v poedinih disciplinah dve priznanici, pri več kot 5 tekmovalcih v poedini disciplini po tri priznanice. Tekmovanje bo po pravilih in pravilnikih JLAS. Program in vrstni red disciplin je tale: 1. Tek 100 m seniorji, 2. tek 100 m juniorji C, 3. skok v višino z zaletom seniorji, 4. skok v višino z zaletom juniorji C, 5. met diska seniorji, 6. met diska 1 in pol kg juniorji C, 7. tek 400 m seniorji, 8. tek 1500 m juniorji C, 9. skok v dalj z zaletom seniorji, 10. skok v dalj z zaletom juniorji C, 11. met krogla seniorji, 12. met krogla 5 kg juniorji C, 13. tek 1500 m seniorji, 14. met kopja juniorji C, 15. troskok z zaletom seniorji, 16. troskok z zaletom juniorji C, 17. met klavira seniorji, 18. štafeta; 800 krat 400 krat 200 krat 100 m.

Službeno iz LNP. Danes po seji po. ob 20. seja uo.

SK Ljubljana naproša vse sodnike, stalne in začasne, ki so prisostvovali nedeljski tekmi Ljubljana - Hajduk, da se sigurno zglasijo danes od 14. do 15. v tajništvo (Beethovnova 9).

ASK Primorje (lahkoatletska sekcija). Za nastop na klubovem meetingu v Sredo ob 15.30 so določeni naslednji atleti: Vahlar, Možina, Boltavzer, Štok, Skušek, Gabršek, Weibl, Šušteršič, Polak, Slanina, Košec, Baloh, Čurda, Zorica A., Skaza, Nabernik, Kajfež, Škaberne, Požar, Putinja, Srakar, Korčič. Pozivajo se tudi vsi ostali atleti, ki želijo nastopiti naj se najpozneje od 15. javijo v garderobi teha, volji sekcije, g. Sancinu.

SK Svoboda. Danes ob 14. strogo obvezan trening.

Iz Kranja

Ljudska univerza v Kranju priredi drevi ob 20. v Narodnem domu literarni večer, na katerem bodo recitali svojo dela književniki: Juš Kozak, Mile Klopčič, Bratko Kreft in Tone Selštar. Vljudo vabljeni!

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega nad vse ljubljene ateka, starega očeta, svaka in strica, gospoda

IVANA DRAŽILA

magistratnega pis. ravnatelja v p., meščana ljubljanskega, častnega predsednika pevskega društva »Slavec« odlikovanega z redom sv. Save IV. stop.

izrekamo najtoplejšo zahvalo za vse izraze iskrenega sočutja, kakor tudi vsem, ki so dragemu pokojniku poklonili toliko lepega cvetja in vencev. — Posebno zahvalo izrekamo čč. duhovščini, g. dr. Franti Misu za njegovo večletno požrtvovalno pomoč na domu, g. dr. Slavku Rakovcu in usmiljenim sestram v ljubljanski bolnišnici za njih človekoljubno prizadevanje ozir. tolažbo, pevskemu društvu »Slavec« in Hubadovi župi F. P. S. za krasno petje ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, ki so dragega pokojnika v tako častnem številu spremlili na njegov zadnji dom.

Maša zadušnica se bo darovala v petek, 13. t. m. ob pol 7. uri jutraj v cerkvi Marijinega Oznanjenja. V LJUBLJANI, dne 10. novembra 1936.

Zalujoči otroci:

SLAVA, DRAGI, SREČKO, ZDENKA, BRANKO.

Kupujte domače blago!

Inserirajte v »Jutru«!

Nenadoma je preminil naš odlični član, gospod

dr. VINKO ŽELEZNIKAR

primarij banovinske bolnišnice v Slovenjgradcu

Dragega pokojnika, ki je bil do zadnjega diha navdušen pripadnik naše triglavske družine, ohranimo v častnem spominu!

V MARIBORU, dne 10. novembra 1936.

STAREŠINSKO DRUŠTVO BIVŠIH ČLANOV JUG. AKAD. DRUŠTVA »TRIGLAVA«

ZAHVALA

Zdaj, ko je našel naš dragi

dr. JANKO MAROLT

svoj počitek v grobu, se najprej najlepše zahvaljujemo vsem onim, ki so spremljali pot njegove duše na oni svet z molitvami, prav posebno še g. dekanu Keteju in ostalim gg. duhovnikom.

Za tolažbo rajnkemu v Brezki, nam pa v naši žalosti se zahvaljujemo gg. mnihstroma dr. Korošcu in dr. Krezku, g. banu dr. Natlačenu in vsem številnim gg. mnihovim in našim prijateljem.

Hvala vsej množici pogrebcev, posebno gg. pomočniku bana dr. Stanku Majcnu, okrajnemu podnačelniku Počkaju, zastopnikom Zdravniške zbornice in Slovenskega zdravniškega društva, dr. Lapajnetu in dr. Šabcu, zastopstvu ljubljanskega občinskega sveta gg. Oražnu in Kozamerniku, vrhnjskim občinskim odbornikom, okoliškim županom, zastopnikom cestnega odbora in uradov, zadrug in zavodov, članom krajevnih JRZ, Prosvetnega, Rokodelskega in gostilnih društev, šolskim vodstvom, učiteljem in šolarjem in — naj ne bo zamere, če smo koga prezeli.

Lepe žalostinke vrhnjske goble ter moškega in mešanega pevskega zbora pod vodstvom gg. Heybala in Gruma, potem pa cvetoči venci, ki so jih darovali in nosili prijatelji, so nam olajšali težko pot, ko smo šli za očetovo krsto.

Spominski govori g. podžupana Voljca na žalni seji občinskega odbora in ob grobu g. Brečiča na strankini žalni seji in dr. Miloša Stareta na pokopališču so našim grenkim čustvom dodali tudi zavest ponosa na našega dragega očeta.

Se enkrat vsem najlepša hvala!

VERD-LJUBLJANA, dne 10. novembra 1936.

Otroci in drugi sorodniki.

POKOJNINSKI ZAVOD ZA NAMEŠČENCE V LJUBLJANI sporoča žalostno vest, da je umrl njegov uradnik, gospod

ANTON ŽERJAL

REVIZOR POKOJNINSKEGA ZAVODA.

Pogreb zaslužnega uradnika se bo vršil v sredo, 11. t. m. ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Karlovška cesta 22, k Sv. Križu.

LJUBLJANA, 10. novembra 1936.

Pokojninski zavod za nameščence.

A. Poltzer:

42

Pot brez cilja

Roman

Gospa Wilsonova trdi, da ni imela že naprej namena, umoriti ga. Ko je šla iskala možnosti, da bi govorila s milijonarjem, ki je bil zaradi ropa draguljev v njegovem floridskem gradu spet v žarišču pozornosti in nedostopen za vsakega tujca — ji je prišlo do ušes, da išče strežajke za svojo janto.

V tem je videla migljaj usode. Potegnila se je za službo in jo res dobila. Tudi zdaj baje še ni imela namena, da bi stregla milijonarju po življenju. V dokaz za to trditve je pred preiskovalnim sodnikom navedla, da ni bila vzela s seboj na pot nobenega orožja.

Gospa Wilsonova pravi, da ves čas vožnje v Evropo ni našla prilike, da bi govorila s Wilsonom v štiri oči. Šele na poti v Bejrut je tako naneslo.

Razgovor se je za strežajko končal. Lawrence jo je kratko malo vrgel iz svoje kabine in ji zabil, da naj se takoj po prihodu v Bejrut pobere z ladje. V njeno presenečenje je pa lastnik ladje proti vsakomur molčal o mučnem prizoru. Nemara je treba iskati vzroka v tem, da Lawrence, čigar upi zastran gospodične Borgholmove so

bili po vaši navzočnosti, gospod Weindal, tako in tako zmanjšani, ni hotel dati gospe Wilsonovi prilike za javno obtožbo, češ, da je kriv smrti njene nečakinje.

Toda gospa Wilsonova je od tistega trenutka snovala maščevanje. Priložnost se ji je sama ponudila. Ko je bila strežajka tisto usodno noč priča burnega nastopa med vami in Lawrenceom, je poročala o tem, kar je slišala, gospodični Borgholmovi.

Gospodični Borgholmovi je navdala novica z veliko skrbjo. Razburjena je bila tako, da ni mogla zaspati. Čez kake pol ure je poslala strežajko z nekaj vrsticami k vam. Ne vem, kaj vam je pisala gospodična Borgholmova; najbrž vas je prosila, da ostanite hladnokrvni.

Kakor je strežajka danes izpovedala pred preiskovalnim sodnikom je nekajkrat potrkala na vaša vrata. Ko ji dobila odgovora, jih je odprla. Niti ko je napravila luč, se niste zbudili.

Pogled na orožje, ki je ležalo na pisalni mizi, je v strežajki mahoma zbudil misel, da bi kar takoj obračunala s Lawrenceom. Vzela je pištolo, utrla luč in hitro zapustila kabino.

Ko je stopila v milijonarjevo kabino, je ležal lastnik ladje oblečen na svoji postelji in se ni ganil. Zena je zaprla vrata in zadržala težko zamestano zaveso. To je storila popolnoma mehanično. In isti hip se je Lawrence zbudil.

Gospa Wilsonova trdi, da vzlic vsemu še ni bila popolnoma odločena, da ga ubije. Ko je pa mili-

jonar tako nenadno planil kvišku, je brez pomišljanja sprožila pištolo proti njemu. Brez glasu se je zvrnil na posteljo. Ubila ga je na prvi mah.

Zdaj pride tisto, kar je najbolj čudno.

Zmerom sem mislil, da je storilec spravil mrljico v bližino vaše kabine zato, da bi padel sum na vas. Vendar ni bilo tako. Strežajka ni ničesar vedela o strelu, ki se je bil sprožil v vaši kabini. Ze zato ji ni moglo priti na misel, da bi obrnila sum na vas.

Ko se je prepirala, da je bil Lawrence res mrtve, je napeto vlekla na uho. A živa duša ni bila slišala smrtonosnega strela. In tedaj je prešnila morilko misel, da bi vrgla truplo v morje.

Samo kdor je bil tako močan kakor strežajka, se je mogel spomniti te možnosti. Po pravici je pričakovala, da bodo mislili, da je Lawrence v pijanosti sam padel s palube.

Vendar je bilo treba premagati veliko težavo. Zadnji vhod na palubo je bil sicer v neposredni bližini pokojnikove kabine, a te poti strežajka ni smela ubrati. Službujoči častnik in krmar bi jo bila neogibno opazila. Če bi pa ubrala oddaljeni drugi vhod, se je smela s precejšnjo verjetnostjo nadejati, da je ne bo nihče videl. Vse je bila na tem, ali jo spotoma kdo sreča ali ne.

Toda za premišljevanje ji ni ostajalo dosti časa. Ko se je še enkrat hitro prepirala, da je hodnik pred vrati kabine popolnoma zapuščen, je utrla vse luči, tako da je bila pot popolnoma temna. Na-

to si je naložila težko, mrtvo truplo in s svojim strahotnim bremenom krenila proti drugemu vzhodu.

Kakor veste, gospod Weindal, je vodila ta pot mimo vaše kabine. Morilka je bila že tik pred vzhodom, ko se ji je mahoma zazdelo, da zgoraj po palubi nekdo prihaja proti stopnicam.

Kakor je Mary Wilsonova izpovedala pred preiskovalnim sodnikom, jo je zgrabil spricho nepričakovane pojavljanja druge osebe toli neznanjski strah, da je brez najmanjšega pomišljanja vrgla mrljico na tla in kakor obsedena pobegnila.

Nehote se je gospa Wilsonova vrnila v kabino gospodične Borgholmove. Ko je gospodična Borgholmova zagledala strežajkin spatecni, blede obraz, jo je obšla strašna slutnja.

»Ali mu je gospod Weindal kaj storil...?« je vzkliknila, bela kakor zid.

Strežajka pravi, da so ji šele te besede vdahnile misel, da bi spravila vas, gospod Weindal, v zvezo z dejanjem. Rekla je torej gospodični Borgholmovi, da vas je videla, kako ste izginili v svojo kabino, in da se je takoj nato, v neposredni bližini vaših vrat, spotaknila ob mrljico. Grozna najdba jo je tako pretresla, da je za nekaj časa omedlela.

Gospodična Borgholmova ni imela niti najmanjšega vzroka, da ne bi bila verjela strežajkinim besedam. V svojem strahu za vas je zarotila strežajko, naj ne zine živi duši besedice o tem, kar je videla...«

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo ori, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in zvezitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajate znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpisati v pismo obnem s naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—

Vsa naročila in vprašanja, tičoč se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Mesarskega

pomočnika vojaščinu prostega, dobrega sprejema. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 36340-1

Iščemo nadzornika

za gradbeni (Vrtnarstvo), ki mora biti strokovnjak, darsko, solje. Ponudbe na naslov: »Rudnik Rtanj, Braće Mih a. d. Beograd, pošt. pret. 106. 3608-1

Mizarskega

pomočnika popolnoma samostojnega, za fino pohištvo, sprejemem takoj. Kuhar R. ml., Mokronog. 36739-2

Gozdar

s dobrih spričevali o redni službi, dobi mesto. — Ponudbe naj se pošljejo na ogl. odd. Jutra pod šifro »Zemaljši gozdni strokovnjake. 36734-1

Krojač

mlad in neženjen, s lastnim obrtnim dovoljenjem za mesto, dobi 1. decembra stalno službo v Splitu. Ponudbe poslati na: Marija Katali, Split, Dinklecijanova obala 7. 36738-1

Dobra kuharica

25—30 let, ki je služila v boljših hišah, dobi mesto takoj ali po dogovoru. — Stralska ul. 31. 36742-1

Fotografskega

pomočnika sprejemem takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pozim! mala plaša. 36741-1

Čevlarskega

pomočnika za šivana dela, dobrega delavca, sprejemem. Bricej, Gradjske 3. 36748-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; davk 5 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din

Starejša

vzgojiteljica s perfektnim znanjem nemške, išče službo. — Zna dobro šivati. Gregoričeva ul. 7a, prit., levo. 36736-2

G. Th. Rothman:

Gospod Kozamurnik gre na letovanje

61

Obe sta kmalu dobili priliko, da dokažejo svojo miroljubnost. Zgoraj na balkonu je gospod Kozamurnik veselo vzkliknil: »Danes pokopljeva vse škrlje! Pri tem je zakrilil z rokami in o, groza! — zbil svoj obrok sladoleza z balkonske ograje!

Mesto sobarice

ali postrežnice, išče gospodična srednjih let. Cenj. ponudbe na ekspozituro Jutra v Šiški pod »Sobarice«. 36739-2

Brivski pomočnik

mlečji, išče takojšnje zaposlitve. Ponudbe na Milan Kaplan brivski pomočnik, Krško. 36731-2

Jazz orkester

sestoji iz 4—5 oseb, se priporoča dnevno za prireditve in plesne šole. Gre tudi na deželo. Orkester sestoji iz 2 saksofonov, trompete, harmonike, violine, klavirja in slagverka. Ponudbe na: Marneti, Ljubljana, Stari trg 17/III. 36738-2

Pridelki

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Kislo zelje, repo

novi, prvotni in glavice za sarno v sodčkih, dobavljajo po naročilu v vsaki množini po brezkonkurenčni ceni Gustav Erklavec, Ljubljana, Kodeljevo, Povšetova 10, Telefon 25-91. 36738-3

Pohištvo

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Pohištvo

posteljo, dve vsaki omari, otmazno in orehovega lesa, dobro ohranjeno, ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 36701-10

Stroji

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Sivalni stroj

malo rabljen, znamke Singer, poceni napredaj. Nova trgovina, Tyrševa 36. 36711-20

Auto, moto

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Avto »Renault«

v dobrem stanju, poraba 8 litrov, prodam za smešno nizko ceno. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 36730-10

Wanderer limuzino

prilipnava za avtomobil, DKW-TRIGLAV kabriolet, OPEL dvosedeljni in več drugih vozov pr. dam po likvidacijskih cenah. Lovše, DKW zastopstvo, Tyrševa 35. 26602-10

Živali

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Modrosiva papiga

je ušla. Najditelj, ki bo nagrajen, naj jo prinese v Gosposko ulico 9/II. 36740-27

Kupim

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Železno blagajno

»Wertheim«, staro a dobro ohranjeno, kupimo. Ponudbe direktno na Občino Bralovec, srez Celje. 36730-7

Kapital

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Hranilne vloge

kupite ali prodaste najboljšo, potem moje psarne

Rudolf Zore

Ljubljana, Gledatiška 12. Telefon 38-10. 36718-16

Hranilne vloge

kupite po najvišji ceni takoj v gotovini.

Al. Planinšek

Ljubljana, Beethovnova ul. 14/I. Telefon 35-10. 214-16

Vloge Ljubljanske kreditne banke

vsako vsoto, kupim takoj. Plačam najboljšo. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod »Dravce. 3671-16

Knjižice

Posojilnice Radovljica Din 30.000, prodam za takojšnjo gotovino. Ponudite najvišjo ceno na Rudolf Zore, Ljubljana, Gledatiška 12, Telefon 38-10. 36738-16

30.—50.000 Din

potrebujem takoj. Obresti dobre. Denar dobro zasiguran. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nujno rabim«. 36716-16

V najem

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Licitacija

Planinsko kobo bo oddal v našem Gospodarski odesk. Ratoče - Planica v Tamarju potom javne licitacije, ki se vrši v nedeljo 15. nov. 1936 ob 18. uri v dvorani mešarske zadruge v Ratočah. Vsa tokaževna pojava je izobiti pri navedenem odboru ter na dan dražbe. 36733-17

Pekarno

v Ljubljani, oddam v najem. Letni promet 350.000 Din. Za odstoj potrebno 18.000 Din. polovico lahko v knjižicah. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pekarna«. 36735-17

Lokali

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Trgovina

s inventarjem na Miklošičevi cesti, takoj napredaj. Lokal pripraven za vsako trgovino. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 36740-10

Mlekarno

dobro vpejano za želatino, blizu železnice, zasebno ali zadržano, s najmanj 700 l mleka dnevno, s vsem in vsemim v zvezi s tem, takoj ali pozneje. Natančne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mlekarna«. 36747-23a

Posest

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

V Brežicah

in okolici: so napredaj hiše, stavbna, vinogradi, sadovnjaki, gozdovi in zakroženi deli. Attemsovega veleposredstva. Vprašati: Ing. Miklau O. Brežice. 36730-3

Za knjižice

in gotovino prodam novo hišo (vilo), enonadstropno s 4 stanovanji in velikim predvrtom, solčno, tik gozda, na periferiji, le 10 minut od Kremaja. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobre knjižice 450.000. 36735-30

Ugodno napredaj

restablina hiša (gostilna, vrt, blav) v Ljubljani, tudi za knjižice. Mestne hranilnice. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 36703-20

Stanovanje

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Stanovanje

komfortno, dvosobno, s kopalnico, oddam s decembrom. Pojavila v trafikah: Zadružna ul. 17. Kodeljevo. 36746-21

Enosob. stanovanje

s kabineto, istotam sobico in dvosobno stanovanje, poceni oddam. Staretora 36. Trnovo. 36762-21

Dvosob. stanovanje

podprtično, suho, oddam 1. decembra. Beljaska 28. Šiška. 36714-21

Sobo odda

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Sobo

opremljeno, čisto, tržno, oddam solidnemu gospodu. Lovstikova ul. 31/II., levo. 36747-23

Lepo sobo

opremljeno, električna, parket, kopalnica, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 36730-23

Separirano sobo

oddam blizu nove gimnazije. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 36749-23

Veliko sobo

prazno ali opremljeno, strogo separirano, poceni oddam. Urbančič, Hrenova ulica 19/I. 36732-23

Veliko prazno sobo

visokopratično, s prostim vzhodom, tekočo vodo, oddam 1. decembra za stanovanje ali pisarno. Kralja Petra trg 8. 36764-23

Sobo

s posebnim vzhodom oddam boljši, stalno nameštene osebi. Sp. Šiška, Jezerska št. 6. 36733-23

Sobe išče

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Stanovanje

s hrano, iščem pri boljši družini. Vprašati: Trgovina O. Klifmann, Mestni trg 8. 36749-23a

Opremljeno sobo

strogo separirano, s kopalnico, kopalnice centralno kurjavo, v centru. Išče solčno, stalen gospod. Ponudbe pod »Čisto, solčno« na ogl. odd. Jutra. 36747-23a

Eno ali dve sobi

tudi brez opreme, s kopalnico (soparab), prostor za garderobo ne prometne ceste, novejša stavba, naj več prenapredaj, nemogoč vhod, iščem takoj ali do januarja. Ponudbe pod »Samec« na ogl. odd. Jutra. 36754-23a

Preprosto sobico

iščem za 15. november. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 36761-23a

Dopisi

Vsaka beseda 3 Din; davk 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 30 Din

Milena

dvignite pismo. 36736-34

Razno

Beseda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Hubertus

nepremičljiv temnosiv in v različnih barvah po Din 250.— ter vsa druga oblačila po neverjetno nizkih cenah pri PRESKER-JU, Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Zima, zima...

Ostanki

mariborskih tekstilnih tovarnih brez napak, pristno-barvni, »Paket Serija A« za moško, žensko, posteljno, namizno, perilo in rjuhe; »Paket Serija B« vseb